Дыскусія наконт таго, павінна ці не павінна існаваць смяротнае пакаранне, – на 2-й старонцы.

На прастор, на шырокі разлог
Выхадзі, мой народ, грамадо...
Якуб КОЛАС

Народная Воля

№ 85 (4337)

26 кастрычніка 2018 г.
Выдаецца з ліпеня 1995 г.
на беларускай
і рускай мовах

Выдавец:
УП «Народная Воля».
Кошт — свабодны.

Да ўвагі!
Хто хоча набываць газету ў офісе рэдакцыі — чакаем!

Візіт Мясніковіча перанесены

Як паведамлялася, старшыня Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу **Міхаіл Мясніковіч** мусіў прысутнічаць у Варшаве на Польска-Беларускім бізнес-форуме, у якім па запрашэнні Нацыянальнай эканамічнай палаты Польшчы бралі ўдзел прадстаўнікі 38 нашых прадпрыемстваў самых розных галін. Аднак у апошні момант візіт не адбыўся, і форум прайшоў без удзелу высокіх гасцей.

«*Тэрмін высокага візіту перанесены на пазнейшыя даты*», – сказала прадстаўнік Пасольства Беларусі ў Варшаве, дырэктар культурнага цэнтра **Ілона Юрэвіч**.

БЛІЦ

Прэм'ер-міністр Сяргей Румас назваў рэкордным рост пенсій у гэтым годзе – пасля лістападаўскага павышэння ён перавысіць 20%. З 1 лістапада сярэдні памер працоўных пенсій складзе 388,1 рубля, пенсій па ўзросце – 393,96 рубля.

На колькі павысіцца ваша пенсія і як гэта адаб'ецца на вашым дабрабыце?

Інеса ДРАБЫШЭЎСКАЯ, міністр аховы здароўя 1994–1997 гг.:

– Ніяк не адаб'ецца, бо ўсе гэтыя павышэнні застаюцца ў гастраноме. Прычым мая пенсія як чыноўніка – не самая маленькая, муж атрымлівае значна менш – мізэр. Ледзь укладваемся, жывём ад пенсіі да пенсіі.

Іосіф МАЦЮН, былы настаўнік, г.Вілейка:

– З 1 лістапада пенсіі павысяцца на 5,3 працэнта. У мяне цяпер 402 рублі 82 капейкі, значыць, пенсія вырасце прыблізна рублёў на 20. Кошты, вядома, растуць больш. Але і 20 рублёў – ужо добра: на тэлефон можна пакласці.

Аднак калі паглядзець у дынаміцы, то сёлетняе павышэнне ўсё роўна не верне нават тыя пенсіі, якія былі некалькі гадоў таму. Я запісваю памер пенсіі ў доларавым эквіваленце. Дык вось у жніўні 2014 года пасля павышэння мая пенсія складала 271 долар, а ў гэтым годзе пасля жніўеньскага павышэння – 202 долары. Але і атрымліваючы столькі, мне грэх скардзіцца, таму што ў сельскай гаспадарцы і гэтага няма. Мой сваяк з Глыбоцкага раёна Віцебскай вобласці адпрацаваў вадзіцелем у ААТ «Канстанцінаў двор» і атрымаў пенсію 218 рублёў, цяпер, можа, да 250 вырасла. Як пражыць на такія грошы?

Валерый ШАРЫЙ, алімпійскі чэмпіён па цяжкай атлетыцы:

– Асабіста на маім дабрабыце гэтае павышэнне не адаб'ецца, бо я ваенны пенсіянер, а нам чарговую дабаўку да пенсіі абяцаюць толькі ў будучым годзе. Акрамя таго, мяне падтрымлівае Міністэрства спорту і турызму. Таму ў параўнанні з грамадзянскімі пенсіямі атрымліваю значна больш. Не скажу, што гэта шыкоўная пенсія, але і не скарджуся.

Зінаіда БАНДАРЭНКА, народная артыстка Беларусі:

– Як адаб'ецца на дабрабыце? Можа, зможам пасля павышэння купляць усе імпартныя лекі. Не хачу нічога кепскага сказаць пра айчынныя, але нам з мужам яны не дапамагаюць.

Канешне, 20-працэнтнае павелічэнне пенсій за год – гэта вельмі добра. Але я ўвесь час думаю пра вясковых пенсіянераў, як яны выжываюць, бо і з гэтымі павышэннямі іх пенсіі капеечныя. У нас яшчэ больш-менш нічога, нешта можам выкраіць. Я атрымліваю каля 600 рублёў пенсіі, муж – яму за 80 – больш за 400, і таму за кастрычнік на дваіх выйшла 1096 рублёў. У Беларусі многія сем'і з дзецьмі такі даход не маюць....

Ніна ЛЯВОНЧЫК, філолаг, г.Мінск:

– Ніколі не сачу за павелічэннем пенсій і ніколі гэтаму не радуюся. Кажу шчыра, бо як заходжу ў магазін, то вельмі добра разумею, што мая дабаўка да пенсіі даўным-даўно з'едзена цэнамі. На пенсію магу купіць усё менш і менш. Паглядзіце, як растуць кошты на хлеб: то на дзве капейкі, то на тры, то на пяць, а пра мяса дык і гаварыць няма чаго. І мая пенсія лічыцца не такой ужо і малой, хоць і не сказаць, што вялікай. Дзякуй Богу, здароўе дазваляе яшчэ працаваць, і я кожны дзень хаджу на работу. Трапіўся добры начальнік, кажа, што я магу займаць сваю пасаду да дзевяноста, а то і болей гадоў.

Аляксандр ВАЛЧАНІН, былы фельчар «хуткай дапамогі», г.Жодзіна:

– Літаральна на днях – 24 кастрычніка – атрымаў пенсіённае пасведчанне, таму навіну аб лістападаўскім павышэнні ўспрымаю вельмі станоўча, нават радасна. Атрымаю адразу павышаную пенсію, а гэта рублёў 430 выйдзе. Акрамя таго, ёсць яшчэ зарплата. Я на пенсію выйшаў па выслузе гадоў, 34 гады адпрацаваў на «хуткай дапамозе». А паколькі яшчэ малады – мне 56 гадоў, поўны здароўя і сіл, то працягваю працаваць. На жаль, з "хуткай" вымушаны быў сысці, хаця працу гэтую люблю і ведаю, маю вышэйшую катэгорыю. А ўсё таму, што, паводле нашых законаў, ільготную пенсію не плацяць, калі чалавек застаецца працаваць на шкоднай вытворчасці.

Зінаіда ШУМІЛІНА, інжынер, былы начальнік бюро аўтаматыкі гомельскага ліцейнага завода «Цэнтраліт»:

– Усё свядомае жыццё я адпрацавала на заводзе, а ў выніку не заслужыла нават сярэднюю пенсію па краіне. У гэтым месяцы ў мяне было 355 рублёў.

На жаль, наша пенсія не адпавядае нашым патрэбам. Купіш лекі, заплаціш камуналку – і застаюцца слёзы. Таму пяціпрацэнтнае павышэнне пенсій – гэта не падстава радавацца і казаць пра паляпшэнне дабрабыту.

Апытвала Марыя ЭЙСМАНТ.

БЕЛАРУСЬ – УКРАИНА

Гомель вітае гасцей

Менавіта ў гэтым абласным цэнтры адбываюцца ўсе мерапрыемствы, звязаныя з правядзеннем Форуму рэгіёнаў Беларусі і Украіны. Сёння, у пятніцу, тут сустрэнуцца Аляксандр Лукашэнка і Пётр Парашэнка.

Напярэдадні знакавай падзеі цэнтральныя вуліцы горада нагадвалі будаўнічыя пляцоўкі. У адным месцы падфарбоўвалі сцены будынкаў, у другім клалі асфальт, у трэцім мянялі тратуарную плітку. Што ж, гасцей беларусы заўжды сустракаюць прыгожа!

Але ж важна іншае – вынікі форуму. Ці стануць стасункі з паўднёвай суседкай больш моцнымі? Ці ўдасца пазбавіцца ад кліна, які ўбівае ў нашы адносіны з Кіевам Масква? Мноства іншых праблем трэба вырашаць Беларусі і Украіне.

ПРОЕКТ

Больше денег на социальную сферу

Министерство финансов внесло в Палату представителей для ознакомления депутатов проект республиканского бюджета на 2019 год.

Первые выводы после ознакомления с документом – в бюджете на следующий год планируется усилить социальную направленность, что вполне логично в преддверии политических кампаний.

Так, в следующем году на социальную сферу планируется направить 16,1 млрд рублей, что на 12,5% больше, чем в текущем. Увеличится также объем поддержки граждан, нуждающихся в строительстве жилья. Предполагается рост ВВП на 2,1%, цен в среднем за год – на 5,3%. Ставка рефинансирования сохранится на уровне 10%. Курс доллара в среднем за год составит 2,2160 рубля. Цена на нефть – 60 долларов за баррель.

Доходы республиканского бюджета прогнозируются на уровне 23,5 млрд рублей, консолидированного (с местными бюджетами) – 36,6 млрд рублей. Расходы республиканского бюджета запланированы на уровне 21,8 млрд рублей, консолидированного – 35,1 млрд рублей.

ДЫСКРЫМІНАЦЫЯ

«Паставіць у пашпарт штамп аб рэгістрацыі на беларускай мове немагчыма...»

Кіраўнік грамадскай дырэкцыі мэмарыяла "Курапаты", адказны сакратар управы сойму КХП–БНФ Алесь Чахольскі патрабуе, каб яму паставілі ў пашпарт штамп аб рэгістрацыі па месцы жыхарства на роднай мове. Кіраўнік аддзела па грамадзянстве і міграцыі Фрунзенскага РУУС Мінска сцвярджае, што гэта немагчыма.

"Я змяніў месца жыхарства і таму звярнуўся, каб мне паставілі адпаведны штамп у пашпарце, – *распавёў Алесь Чахольскі "Народнай Волі"*. – Папярэдні штамп быў зроблены на беларускай мове, а цяпер усім у дакументы лепяць пячатку на рускай. Таму, падаючы дакументы на новую рэгістрацыю, адразу папярэдзіў пра сваю просьбу супрацоўнікаў аддзела па грамадзянстве і міграцыі. І прыклаў адпаведную заяву. Пашпартыстка мяне адразу адправіла ў раённы аддзел міграцыі: маўляў, нясіце дакументы самі. Я занёс, але выканаць маю просьбу там не змаглі. Супрацоўніца, якая прымала дакументы, проста ўпала ў ступар, калі пачула просьбу пра штамп на беларускай мове. Сказала, што з такім сутыкаецца ўпершыню. Я адказаў, што мяне гэта не хвалюе, – паводле Канстытуцыі ў нас дзве дзяржаўныя мовы. І калі раней быў такі штамп, чаму яго цяпер няма? Яны званілі ў Міністэрства ўнутраных спраў, кансультаваліся, што рабіць.

Я напісаў заяву на імя начальніка аддзела па грамадзянстве і міграцыі Фрунзенскага РУУС Ю.Канкаловіча і днямі атрымаў вось такі адказ: *"У адпаведнасці з пунктам 19 Інструкцыі аб парадку вядзення рэгістрацыйнага ўліку грамадзян па месцы жыхарства і месцы знаходжання, зацверджанай Пастановай МУС Рэспублікі Беларусь ад 15 лістапада №364 "Аб зацвярджэнні інструкцыі аб парадку вядзення рэгістрацыйнага ўліку грамадзян па месцы жыхарства і месцы знаходжання", у выпадку прыняцця станоўчага рашэння аб рэгістрацыі па месцы жыхарства на старонках 25–27 пашпарта грамадзяніна Рэспублікі Беларусь праастаўляецца штамп аб рэгістрацыі па месцы жыхарства формы 21 згодна з дадаткам 7, дзе дадзены штамп зацверджаны на рускай мове.*

У адпаведнасці з пунктам 20 Інструкцыі, тэкст у штампе аб рэгістрацыі па месцы жыхарства запаўняецца фіялетавым альбо чорным чарнілам (пастай) на рускай мове.

На падставе выкладзенага праставіць Вам у пашпарт штамп аб рэгістрацыі па месцы жыхарства на беларускай мове не ўяўляецца магчымым".

У выніку мне вярнулі пашпарт без штампа. Але я хачу стварыць прэцэдэнт і буду абскарджваць гэтае рашэнне. Бо для мяне гэта прынцыпова! Думаю, да маіх патрабаванняў далучацца і іншыя грамадзяне Беларусі.

На мой погляд, гэта проста сорам – у беларускі пашпарт ставіць расійскую пячатку..."

Марына КОКТЫШ.

СПАДЧЫНА

У Оршы прадалі дом, дзе жыў Уладзімір Караткевіч

Дом Караткевічаў размешчаны насупраць радзільні на вуліцы, якая носіць імя пісьменніка. Жывучы тут, Уладзімір Сямёнавіч напісаў адзін з самых вядомых сваіх твораў – "Дзікае паляванне караля Стаха". Сюды прыязджалі яго сябры, у тым ліку **Генадзь Бураўкін** і **Рыгор Барадулін**.

Да 2015 года ў доме жыў Юрый Барабаш, муж Раісы Валер'еўны, пляменніцы Уладзіміра Караткевіча. Шмат гадоў Юрый сачыў за домам. Пасля яго смерці ўласніцай стала яго дачка – Ірына, якая жыве ў Адэсе і рэдка бывае ў Оршы.

Напрыканцы ліпеня 2018 года Ірына выставіла дом на продаж. За будынак прасілі 15 тысяч долараў. Каб выратаваць ад разбурэння, яго збіраліся выкупіць аршанскія грамадскія актывісты. Але, наколькі вядома "Еўрарадыё", зрабіць гэта не атрымалася.

Паводле слоў дырэктара «Музейнага комплексу гісторыі і культуры Аршаншчыны» **Юліі Камаровай**, новы гаспадар не будзе руйнаваць хату Караткевіча. Дом пісьменніка набыў буйны беларускі бізнесмен **Андрэй Балабін**, ураджэнец Оршы. Ён мае намер перадаць яго музею Уладзіміра Караткевіча.

УЛЫБКА ХУДОЖНИКА

Рисунок Ирины ПУСТОВАЛОВОЙ.

Курьезный случай произошел в Слуцке. Жених ехал на собственную свадьбу, когда один из автомобилей из свадебного кортежа не уступил дорогу SAAB под управлением работника Слуцкого РОВД. Произошло попутное столкновение. А когда водители стали выяснять причины ДТП, у жениха сдали нервы: он выбежал из машины и стал прыгать на автомобиле милиционера.

Последствия свадебного танца – повреждены капот, крыша и лобовое стекло, а на жениха завели уголовное дело по статье «Хулиганство».

Дзякуй за тое, што Вы прачыталі гэты нумар. Адгукніцеся, калі ў Вас ёсць заўвагі, меркаванні, прапановы, тэмы. **Тэл. (8 017) 328 68 71**

ТОЧКА ЗРЕНИЯ

Александр ФЕДУТА

Иногда они возвращаются

На меня как на бывшего комсомольско-молодежного функционера встреча президента с гродненскими студентами произвела несомненное впечатление. Пахнуло чем-то хорошо знакомым с еще домалофеевских времен: отличников учебы собрали для того, чтобы они отсидели еще несколько часов своей молодой жизни, слушая размышления главы государства, строившиеся в точности по теме памятного стихотворения:

Когда и я был маленький,
С кудрявой головой,
И я катался в валенках
По горке ледяной.

В общем-то, старая, уже весьма поднадоевшая песня. И обращать бы внимания не следовало, если бы не появившиеся в выступлении первого лица слегка жалобные нотки: братцы, не уезжайте, на кого вы нас оставляете…

И я подумал: а ведь эти как раз уедут. Именно они. Относительно успешные, зарабатывающие не баллы на экзаменах, а знания, соображающие, что к чему, – непременно уедут. А зачем им здесь оставаться? Жить от зарплаты до зарплаты? Но они могут заработать больше для себя, для своих семей, если не останутся здесь, а уедут. Из чувства патриотизма? Но им столько лет объясняли: вначале думай о Родине, а потом о себе. Не хотят они собственное будущее ассоциировать с этим советским лозунгом. То есть, конечно, можно воодушевленно выступить на митинге с красивыми словами, но они, несмотря на юношеский возраст, уже насмотрелись всего и думают иначе. Они помнят аресты вполне успешных бизнесменов, перед которыми никто не счел нужным публично извиниться; помнят министров в наручниках (я не про Леонова – я про Чеканова сейчас, о суде над которым ничего не слышно). Они успели прочесть о дедовщине в армии, заканчивающейся самоубийствами. Они точно знают, что в этой системе законодательных координат, как ты их ни меняй, несмотря на ваш талант, энергию, знания, вы мало чего добьетесь…

Тогда зачем оставаться в стране, на развитие которой они не могут повлиять? Они ведь точно знают, что не могут. У них перед глазами пример родителей, родившихся еще в глубоко долукашенковскую эру, пытавшихся чего-то добиться, но добившихся лишь одного – понимания, что из страны нужно «валить», если не самим, то хотя бы детям. Даже если при этом родители находятся на государственной службе или заработали деньги благодаря нейтрально-лояльному отношению к власти.

Это было забавно, когда один из преподавателей университета в изгнании рассказал как-то мне о социальном составе учащихся, с которыми он работает. Оказывается, значительную часть студентов составляют дети низовой номенклатуры, районных и местечковых олигархов-предпринимателей. Эта категория родителей в состоянии профинансировать учебу своих отпрысков ради признаваемого в Европе диплома, оплатить в случае необходимости им жилье, а потом и свадьбу – чтобы уж наверняка отпрыск остался за пределами Беларуси на легальном, но не политическом основании. При поддержке родителями изнутри Беларуси ребенок вполне может устроиться в Европе, жить там и работать. И в гости приезжать, внуков на радость бабушкам и дедушкам привозить. Возвращаются насовсем преимущественно те, кому все равно, где именно оставаться безработными. Либо те, чьим родителям безразлично, что этот диплом в Беларуси не признается.

Есть такая старинная песня о выпускнике, можно сказать, царской каторги. Бродяга там к Байкалу подходит, навстречу – родимая мать, рассказывающая блудному сыну, как они плохо живут на свободе. Вот и выясняется, что с каторги еще как-то можно сбежать, а вот убежать от царящего повсюду депресняка точно нельзя. Тогда – смысл побега? Бежать нужно туда, где лучше.

Президент выступал перед молодыми, талантливыми, знающими, в какой ситуации нужно промолчать, и успевшими съездить как минимум в Варшаву, Прагу и Берлин. Там, конечно, свои заморочки, но разницу эта молодежь сумела ощутить. Поэтому уговоры о том, что лишь в своей стране они будут хозяевами, на мой взгляд, на них никак не подействуют. Это разговоры не для бедных даже, а для нищих. Нищих духом. Быть хозяевами (скажу так!) депрессивной страны – значит, брать на себя ответственность за все в ней происходящее. А кто из них готов отвечать за постоянный рост цен в магазинах, за очереди в поликлиниках, за лекции по государственной идеологии, бессмысленные и беспощадные, в университетах? Единицы. Причем гораздо менее интеллектуально развитые, чем эти. «Троечники», говоря нашим языком. А этим такое даже предлагать смешно.

Во времена моей молодости была телевизионная реклама. Сидят люди на свежем воздухе, кофе пьют. Вдруг – слон затрубил. Оказывается, слоновье стадо поднялось в небеса и летит куда-то, слегка помахивая ушами-крыльями. И один из пьющих кофе – царь земли! – с тоской говорит:

– Иногда они возвращаются.

Не нужно призывать слонов или оставаться, или вернуться. Вернутся немногие – иногда. И те вернутся лишь тогда, когда поверят в необратимость перемен. Причем первый и главный признак необратимости перемен – свободные выборы, а не тот эрзац, который втюхивает Западу госпожа Ермошина. Западу уже все равно, что у нас будет, лишь бы жрать отсюда просили не слишком громко. А вот улетевших «слонов» они у себя с удовольствием примут, позволив им таким образом кардинально переменить их собственную жизнь к лучшему.

ДЫСКУСІЯ

«Прысуд ім павінен быць адзін – як шалёным жывёлам…»

«Азнаёміўся са спецвыпускам «Скажам НЕ смяротнаму пакаранню!», які выйшаў у «Народнай Волі» ў №79 за 5 кастрычніка 2018 года. Уявім сабе, што ў Някляева, Бяляцкага, Фядуты і той жанчыны, якая пасылала праклён пракурору, падчас выбуху ў метро загінулі, былі пакалечаны родныя людзі альбо працiўнікаў смяротнага пакарання закапалі ў лесе яшчэ жывымі дзеля таго, каб завалодаць іх маёмасцю. Здзяйсняюць такія злачынствы нелюдзі, і прысуд ім павінен быць адзін – як шалёным жывёлам.

Давайце ўявім, што такім злачынцам вынеслі прысуд 15 гадоў пазбаўлення волі ў турме. Праз 10 год за ўзорныя паводзіны яны могуць аказацца на волі. Сумленна працаваць яны ні ў якім разе не стануць, а будуць здзяйсняць такія ж, а можа, і больш жорсткія злачынствы.

Нашы праваабаронцы звяртаюцца да ЗША і заходніх краін са скаргамі, што ў нас адсутнічаюць правы чалавека. Маўляў, націсніце на прэзідэнта, урад, увядзіце санкцыі. Шаноўныя, звярніце ўвагу на тое, што адбываецца ў самай вялікай, самай моцнай і самай дэмакратычнай краіне ў свеце. Смяротнае пакаранне ў ЗША існуе. У паліцыі ёсць права прымяняць зброю супраць людзей у тым выпадку, калі паліцэйскаму нават толькі паказалася, што чалавек хоча зрабіць злачынства. І ўсё гэта паводле закона.

Чамусьці нашы праваабаронцы маўчалі, калі два прэзідэнты і першы міністр самых дэмакратычных краін па навеце знішчылі Ірак ды Лівію. Ці вядома нашым праваабаронцам, што ў гэтых краінах загінулі дзясяткі, калі не сотні тысяч ні ў чым не вінаватых людзей? Вы, напэўна, памятаеце, як дзяржаўны сакратар ЗША Колін Паўэл трос шклянкай з белым рэчывам і тлумачыў, што гэта хімічная зброя. А потым высветлілася, што гэта памылка. І колькі людзей загінула з-за яе?

А што адбывалася ў амерыканскіх турмах на тэрыторыі Ірака? Вязняў катавалі. Амерыканская жанчына ездзіла на іх вярхом, як на жывёлах. Вы думаеце, яе пакаралі за гэта? Не. Яе прызначылі на высокую пасаду ў ЦРУ. Нашы праваабаронцы могуць сказаць, што гэта крамлёўская ці лукашэнкаўская прапаганда. Не, родненькія. Гэтыя веды я чэрпаў з еўрапейскага канала тэлебачання «Еўраньюс».

Мікалай Сцяпанавіч ЖУРАЎЛЁЎ, Мінск.

«Пакаранне не мусіць быць звязана з чарговым забойствам!..»

Рэдакцыя папрасіла беларускіх праваабаронцаў пракаментаваць гэты ліст.

Алесь БЯЛЯЦКІ:

– Гаворачы пра адмену смяротнага пакарання, я ні ў якім выпадку не апраўдваю людзей, якія здзейснілі злачынства. Яны мусяць несці пакаранне, злачынствы не павінны заставацца беспакаранымі. Але пакаранне не мусіць быць звязана з чарговым забойствам! У дадзеным выпадку забойства ў выглядзе смяротнага пакарання ставіць дзяржаву і ўсё грамадства на адзін узровень з забойцам-злачынцам, яно не з'яўляецца адэкватным пакараннем, таму што ў першую чаргу, як для мяне асабіста, парушаюцца маральныя прынцыпы.

Мы ўсё ж такі лічым сябе цывілізаваным еўрапейскім народам, а якраз нормы еўрапейскай маралі кажуць, што забіваць чалавека ў адпомсту негуманна. Гэта не адпавядае прынцыпам нашага жыцця, пра гэта гаворыць выразна і Праваслаўная царква, і Каталіцкі касцёл, пра гэта гаворыць у прынцыпе і наша разуменне каштоўнасці чалавечага жыцця, якое за апошнія стагоддзі і дзесяцігоддзі стала і ў нашым грамадстве больш значным. Гэта ў Савецкім Саюзе пры Сталіне чалавек быў пыл, і смяротнае пакаранне з'яўляецца яўным рудыментам гэтай сістэмы пакарання з савецкіх часоў. Але Савецкага Саюза няма ўжо чвэрць стагоддзя, наспелі і змены ў грамадстве. Улічваючы хібы судовай сістэмы, улічваючы маральныя моманты, відавочна, што прыйшоў час і Беларусі таксама ўводзіць мараторый на смяротнае пакаранне ці ўвогуле адмяніць яго.

Андрэй ПАЛУДА:

– Варта адзначыць, што беларускія праваабаронцы падчас міжнародных сустрэч заўсёды падкрэсліваюць, што ў рэгіёне АБСЕ ёсць дзве краіны, у якіх захоўваецца смяротнае пакаранне, – Беларусь і ЗША. Мы і нашы калегі з Сусветнай кааліцыі супраць смяротнага пакарання гаворым і пра Кітай, Пакістан, Індыю, Японію, Іран і Саудаўскую Аравію. Але найперш варта прыбрацца ў сваёй хаце. Таму наша дзейнасць накіравана на ўнутраную сітуацыю, і мы вельмі хачам дамагчыся змен у Беларусі.

Дарэчы, асабіста знаёмы з чалавекам, віна якога не была да канца даказана, але ён 27 гадоў прасядзеў за кратамі. Затым справу перагледзелі, чалавека выпусцілі і выплацілі кампенсацыю. А ў нас расстрэльваюць праз тры з паловай месяцы, і разам з гэтым знішчаюцца рэчавыя доказы па крымінальнай справе.

Валянцін СТЭФАНОВІЧ:

– Калі паглядзець даклады праваабарончых арганізацый, то яны вельмі шмат пісалі і пра ваенныя злачынствы ў зоне ваенных канфліктаў, і пра сітуацыю з наяўнасцю турмы ў Гуантанама, якая належыць ЗША. Дастаткова азнаёміцца з дакладамі арганізацыі «Міжнародная амністыя» на гэтую тэму. Што тычыцца фотаздымкаў, на якіх адлюстравана, як амерыканскія ваеннаслужачыя здымаліся на фоне пірамід з голых цел, такі факт быў. Вядома, што гэтая жанчына была асуджана і атрымала тэрмін зняволення. Але, паўтаруся, праваабаронцы не выступаюць ні на якім баку, а падыходзяць максімальна непрадузята і вывучаюць парушэнні правоў чалавека пры ваенных канфліктах. Асаблівая ўвага надаецца выпадкам катаванняў, усе праваабарончыя арганізацыі сыходзяць з таго, што свабода ад катаванняў з'яўляецца абсалютным правам, якое не можа парушацца нават падчас ваенных дзеянняў.

Што тычыцца наяўнасці ў ЗША смяротнага пакарання… Большасць штатаў не прымяняюць вышэйшую меру пакарання на працягу апошніх 10 гадоў. Напрыклад, літаральна ў гэтым месяцы амерыканскі штат Вашынгтон адмяніў смяротнае пакаранне, а з 2014 года там ужо дзейнічаў мараторый на выкананне яго. Такім чынам, Вашынгтон стаў 20-м штатам ЗША, дзе смяротнае пакаранне не існуе.

І, калі мы гаворым пра сусветныя тэндэнцыі ў адмене смяротнага пакарання, то гэта не пытанне супрацьстаяння Захаду і Усходу. Беларусь застаецца ў Еўропе апошняй краінай, якая адмаўляецца ўводзіць мараторый на смяротнае пакаранне.

Алесь СВЯТЛАНІЧ.

P.S. *Паводле меркавання прадстаўнікоў кампаніі «Праваабаронцы супраць смяротнага пакарання ў Беларусі», ліст чытача дэманструе пэўную павярхоўнасць, таму спадару М.С.Жураўлёву даслалі шэраг інфармацыйных матэрыялаў па тэме. Сярод іх буклеты «Шэсць аргументаў супраць смяротнага пакарання», кнігу-даследаванне «Смяротнае пакаранне ў Беларусі», у якой сабрана інфармацыя па праблеме пачынаючы з 1998 года і па сённяшні дзень, дыск з дакументальным фільмам «Убыл по приговору» і іншыя. Гэтыя матэрыялы могуць атрымаць і іншыя чытачы, даслаўшы замову на электронную скрыню* ***viasna96@gmail.com*** *альбо заярнуўшыся па гарадскім тэлефоне* ***394-63-11.***

СПЕЦАКЦЫЯ

У Юрыя Варонежцава забралі пісталет

Да Форуму рэгіёнаў Беларусі і Украіны рыхтаваліся не толькі камунальшчыкі Гомеля, але і спецслужбы. Каб не здарылася ніякіх надзвычайных здарэнняў падчас правядзення розных афіцыйных і неафіцыйных мерапрыемстваў, яны на некалькі дзён пазбавілі зброі тых жыхароў, у якіх яна знаходзілася дома. У лік "рэпрэсантаў" трапіў і вядомы навуковец, грамадскі атывіст, былы дэпутат Вярхоўнага Савета СССР Юрый Варонежцаў. Міліцыя папрасіла яго здаць старэнькі газавы пісталет "Вальтэр".

Мацвей ПУПЕЙКА.

СУД ДЫ СПРАВА

7 гадоў калоніі ўзмоцненага рэжыму

У судзе Першамайскага раёна Мінска скончыўся працэс над першым намеснікам старшыні праўлення Маладзечанскага райспажыўтаварыства. Эксчыноўнік абвінавачваўся па карупцыйным 430-м артыкуле Крымінальнага кодэкса.

Следствам было ўстаноўлена, што абвінавачаны дамовіўся з гендырэктарам адной з фірм, якая збіралася ўдзельнічаць у тэндары на пастаўку кацельнага абсталявання, што ўмовы конкурсу будуць складзены такім чынам, каб перамагла прапанова менавіта гэтай фірмы. Кошт абсталявання ацэньваўся ў 5,2 млрд недэнамінаваных рублёў.

У судзе прагучала, што з 2015-га па 2018 год абвінавачаны атрымаў хабараў на агульную суму 60.000 рублёў *"за спрыяльнае вырашэнне пытанняў, якія ўваходзяць у яго кампетэнцыю, а таксама за забеспячэнне падрыхтоўкі аб'ектыўнага тэхнічнага задання і яго зацвярджэння"*.

Суд прыгаварыў эксчыноўніка да сямі гадоў калоніі ўзмоцненага рэжыму з канфіскацыяй маёмасці. Прысуд у законную сілу не ўступіў і можа быць абскарджаны і апратэставаны, паведамляе прэс-служба Мінскага гарадскога суда.

СРАВНИМ

Около 400 долларов оставил в Беларуси один турист

Всемирная туристская организация UNWTO опубликовала статистику о том, где и сколько денег тратят туристы по всему миру. Данные приведены за 2017 год. Есть в этом отчете и Беларусь. Наша страна, конечно, далека от лидеров и доходы от въездного туризма в Беларуси весьма скромные: за 2017 год, по данным UNWTO, иностранные путешественники потратили в нашей стране всего 790 миллионов долларов с учетом того, что страну посетили 2 миллиона туристов. При перерасчете на одного туриста получается 395 долларов на человека.

А кто в лидерах?

Страна	Сколько заработано на туризме в 2017 году, в долларах США
США	211 миллиардов
Франция	61 миллиард
Таиланд	57 миллиард
Великобритания	51 миллиард
Италия	44 миллиарда
Австралия	42 миллиарда
Германия	40 миллиардов
Макао (специальный административный район Китая)	36 миллиардов
Япония	34 миллиарда

Игорь ЗАЛЕССКИЙ.

РЭГІЁН

У Слоніме просяць ўратаваць… ільвоў

Грамадскае аб'яднанне "Мінолс" пачало збор подпісаў да ўлад Слоніма, адміністрацыі Гродзенскай вобласці і Міністэрства культуры з патрабаваннем прыняць неабходныя меры для ўратавання архітэктурнага помніка першай паловы XIX стагоддзя – палаца Пуслоўскіх у мікрараёне "Альбярцін" горада Слоніма.

Актывісты занепакоены станам архітэктурнага помніка пачатку XIX стагоддзя, які дастаяў да нашых дзён, але знаходзіцца ў жахлівым стане і з кожным днём губляе сваю архітэктурную значнасць.

Віктар Марчык, адзін з актывістаў "Мінолс", заўважае: у Слоніме праводзіцца шмат забаўляльных мерапрыемстваў, магчыма, яны патрэбны, але ў той самы час улады павінны звярнуць увагу на палац у Альбярціне, які папросту развальваецца на вачах.

Асаблівую ўвагу Марчык звяртае на скульптуры львоў, што ляжаць перад уваходам у палац. Аўтарам гэтых скульптур, паводле сцвярджэння нашага суразмоўцы, быў вядомы італьянскі скульптар **Антоніа Канова** (1757–1822). Менавіта яго прозвішча было ўпісана Папам Піем VII у Залатую кнігу Капітолія з наданне яму тытула маркіза д'Іскіа. Яго працы дагэтуль знаходзяцца ў парыжскім Луўры і пецярбургскім Эрмітажы.

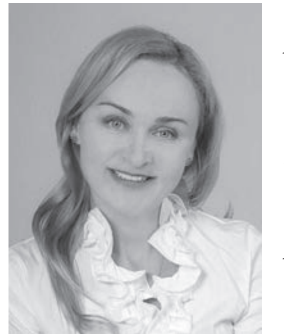
"Магчыма, Антоніа Канова быў добра знаёмы яшчэ з Войцехам Пуслоўскім, уладальнікам палаца. Бо як можна інакш растлумачыць тое, што гэтыя львы апынуліся ў Альбярціне? – выказвае здагадку Марчык. – *Яшчэ два венецыянскія львы стаялі каля ўваходу на тэрасу. Але яны, на жаль, да сённяшніх дзён у Альбярціне не захаваліся".*

Паводле слоў Віктара Марчыка, калі ўлады ўсур'ёз не возьмуцца за рэстаўрацыю палаца і скульптур, то ў хуткім часе помнік архітэктуры першай паловы XIX стагоддзя, якіх у Беларусі захавалася не так шмат, папросту рассыплецца.

Аляксей МІХАЛЁЎ

ИЗ ПЕРВЫХ УСТ

Ирина АБЕЛЬСКАЯ: «Мы не находимся в стороне от мировых тенденций…»

Благодаря бурному развитию радиологии в Беларуси улучшаются демографические показатели. Об этом заявила главврач Республиканского клинического медицинского центра Управления делами президента, председатель правления Белорусского общества радиологов Ирина Абельская перед началом в Минске первого конгресса Белорусского общества радиологов.

Она подчеркнула, что первый радиологический конгресс для белорусского здравоохранения очень важное событие.

«По данным ВОЗ, 80% диагнозов сегодня врачи ставят с помощью радиологических исследований, – цитирует Абельскую БелаПАН. – *Мы не находимся в стороне от мировых тенденций. Радиология у нас развивается очень бурно и за последние 10 лет колоссально шагнула вперед. С ее помощью благодаря ранней выявляемости заболеваний улучшаются демографические показатели – увеличивается продолжительность жизни, снижается смертность.*

На конгресс приехали врачи и ученые, представляющие крупные радиологические центры Австрии, Италии, России, Сербии, США, Турции, Украины, Франции и Хорватии.

УТОЧНЕНИЕ

Сложные углеводороды, а не углеводы

Так, приносим читателям извинения и уточняем: в заголовке опубликованного в минувшем номере материала доктора экономических наук, профессора Бориса Желибы не по вине автора допущена опечатка. В действительности речь идет об **углеводородах**, из-за которых у Беларуси периодически возникают трения с Россией. Углеводы здесь не при чем.

РЭЦЭПТ

Льготных лекаў стане больш

Міністэрства аховы здароўя пашырыла пералік прэпаратаў, якія выкарыстоўваюцца для льготнага, у тым ліку бясплатнага, забеспячэння пры аказанні медыцынскай дапамогі ў амбулаторных умовах.

Апошнім разам гэты спіс перагладаўся ў 2007 годзе. У адрозненне ад той рэдакцыі новы пералік асноўных лекавых сродкаў пашыраны на 39 новых пазіцый – лекаў як айчынных, так і замежнай вытворчасці.

"У пералік у тым ліку ўвашлі антыкаагулянты – рываракасабан і дабігатран, базентан для лячэння лёгачнай гіпертэнзіі ў дзяцей, дарагія лекі для лячэння імунных захворванняў, камбінаваныя лекі для лячэння бранхіяльнай астмы, паркінсанізму, туберкулёзу і ВІЧ", – паведамляе прэс-служба ведамства.

Таксама ў ведамстве адзначаюць, што прынцып прызначэння і водпуску камбінаваных лекавых сродкаў з аптэк не змяніўся, акрамя фіксаванай урач мае права прызначыць свабодную камбінацыю лекавых сродкаў з прэпаратаў, якія ўваходзяць у пералік.

Вольга ГРЫНЯВІЦКАЯ.

ІНІЦЫЯТЫВА

Карміць у бальніцах будуць лепш?

Камітэт дзяржаўнага кантролю ўнёс у Міністэрства аховы здароўя прапановы па карэкціроўцы заканадаўства, якое рэгулюе харчаванне пацыентаў у бальніцах.

Як паведамляе прэс-служба КДК, прапановы ўнесены пасля праверак бальніц Віцебскай вобласці, падчас якіх *"былі знойдзены шматлікія парушэнні, якія сведчаць аб недастатковай рабоце кіраўнікоў устаноў аховы здароўя па павышэнні эфектыўнасці кантролю за арганізацыяй і якасцю харчавання пацыентаў"*.

Размова ідзе аб пераглядзе шэрагу нарматыўных актаў, якія тычацца бюджэтнага фінансавання харчавання пацыентаў, а таксама аб распрацоўцы Міністэрствам антыманапольнага рэгулявання і гандлю нарматыўна-тэхналагічнага дакумента для арганізацыі харчавання ў дзяржаўных установах.

Сяргей НІКАНОРАЎ.

ПОЗИЦИЯ

Независимый профсоюз горняков продолжит добиваться перерасчета пенсий

Министерство труда и социальной защиты отказалось поддержать предложение Независимого профсоюза горняков о перерасчете льготных пенсий. Речь идет о перерасчете пенсий за стаж работы после ее назначения.

Как известно, шахтеры и калийщики из-за работы во вредных условиях, имея определенный стаж, получают право на выход на пенсию на несколько лет раньше общеустановленного пенсионного возраста. Им начисляется так называемая льготная пенсия. Многие после этого продолжают и дальше трудиться на своих рабочих местах. В таком случае льготная пенсия, как сообщили в НПГ, выплачивается не в полном объеме. Из заработка работающих пенсионеров осуществляются все выплаты в ФСЗН, но при достижении людьми общеустановленного пенсионного возраста перерасчет пенсии не делают.

С предложением перерассчитывать пенсии с учетом стажа работы после ее назначения, НПГ обратился в Администрацию президента, оттуда обращение переслали в Министерство труда и социальной защиты. Предложение *«не может быть поддержано»*, – написано в ответе из министерства. Минтруда посчитало, что предлагаемая мера противоречит установкам Программы социально-экономического развития на оптимизацию пенсионных норм и расходов для поддержания финансовой стабильности пенсионной системы.

Лидер НПГ **Сергей Черкасов** сказал, что они не собираются опускать руки: *«По этому вопросу мы намерены обратиться к депутатам Палаты Представителей Национального собрания. Сейчас собираем подписи под обращением, на данный момент его уже подписали приблизительно 2000 человек»*.

По словам Черкасова, после того, как солигорские власти не разрешили провести пикет в защиту прав трудящихся, запланированный на 12 октября (райисполком сослался на то, что место занято другим мероприятием), НПГ вновь подал в райисполком аналогичную заявку на пикет уже на 26 октября.

Напомним, на пикете помимо вопроса о перерасчете пенсий хотят сказать «нет» тому, чтобы нормы декретов №29 и №5 были включены в Трудовой кодекс. НПГ считает, что подобные изменения в ТК законодательно закрепят элементы принудительного труда, ухудшат правовое положение трудящихся.

Лариса НАСАНОВИЧ.

РЭГІЁН

Шлях скароціцца на адну гадзіну

З 9 снежня Беларуская чыгунка адкрывае новы маршрут цягніка бізнес-класа па маршруце Гродна–Мінск.

Шлях ад Гродна да Мінска зойме 4 гадзіны 8 хвілін. Самы хуткі цягнік, які зараз ідзе з абласнога цэнтра да сталіцы, трацiць на дарогу 5 гадзін 7 хвілін.

Пакуль дакладна не вядома, якія прыпынкі будзе рабіць цягнік. Згодна з дакументацыяй БЧ, цягнік бізнес-класа спыняюцца ў гарадах з насельніцтвам больш за 100 тысяч чалавек. На адрэзку Гродна–Мінск два такія гарады – Ліда і Маладзечна.

Мяркуецца, што на дадзеным маршруце будзе выкарыстоўвацца маторвагонны рухомы састаў. Хутчэй за ўсё, гэта будуць дызель-цягнікі рыжскай вытворчасці ДР16, якія раней выкарыстоўваліся на маршруце Гродна–Вільнюс.

Аляксей МІХАЛЁЎ.

ГУЧНЫ ПРАЦЭС

На лаве падсудных – былы галоўны ўрач

У Ленінскім судзе Гродна пачаўся судовы працэс над былым галоўным урачом Гродзенскага абласнога клінічнага шпіталя Святаславам Савіцкім. Яго абвінавачваюць у крадзяжы шляхам злоўжывання ўладай і службовымі паўнамоцтвамі ў асабліва буйных памерах і ў перавышэнні ўлады альбо службовых паўнамоцтваў. Часткова Савіцкі прызнае сваю віну.

Даваў загады схаваць сляды выбуху

На першым судовым пасяджэнні пракурор зачытала абвінавачанне Савіцкаму. Крымінальная справа супраць яго была ўзбуджана пасля таго, як у 2013 годзе ў памяшканні хірургічнага аперацыйнага блока пры выкананні рамонтных работ адбыўся выбух.

З абвінавачання вынікае, што рабочыя выкарыстоўвалі светлавую пушку і газавы балон. У выніку таго, што не выконваліся правілы бяспекі, у памяшканні ўтварылася газа-паветраная сумесь і адбыўся выбух. Двое рабочых атрымалі сур'ёзныя траўмы, ад якіх пазней памерлі. Следства выявіла, што адзін з рабочых быў у нецвярозым стане.

Савіцкі схаваў гэты факт ад праваахоўных органаў і вышэйстаячых арганізацый, з тым каб пазбегнуць агалоскі. Больш за тое, з зачытанага абвінавачання вынікае, што Савіцкі даваў незаконныя даручэнні сваім супрацоўнікам з мэтай схаваць сляды выбуху. Ён загадаў прыбраць з памяшкання светлавую пушку, газавы балон. Пракурор канстатавала, што ў выніку гэтага частка доказаў па крымінальнай справе аб парушэнні правіл аховы працы, з-за чаго двое рабочых загінулі, была знішчана. А таксама не былі прыняты меры, каб своечасова шпіталізаваць пацярпелых.

Дзеянні Савіцкага пракурор кваліфікавала па ч.2 арт.424 КК Беларусі (злоўжыванне ўладай і службовымі паўнамоцтвамі).

Абвінавачваецца ў прысваенні больш як 40 тысяч рублёў

Расследаванне гэтай крымінальнай справы працягвалася больш за пяць гадоў. Падчас следства ўспылі факты парушэнняў у фінансавым справаводстве. Пракурор канстатавала, што Савіцкі выдаваў загады аб прэміраванні супрацоўнікаў адміністрацыйна-ўпраўленчага апарату. Прычым рашэнні аб прызначэнні прэмій прымаў толькі сам, свае загады не ўзгадняў ні з прафсаюзамі, ні з вышэйстаячымі арганізацыямі і выплсваў іх адным і тым жа супрацоўнікам. Пракурор зачытала некалькі такіх загадаў Савіцкага і ў выніку назвала суму больш як 40 тысяч рублёў.

Гэтыя дзеянні былога галоўнага ўрача пракурор кваліфікавала па ч.3 арт.426 КК Беларусі (перавышэнне ўлады альбо службовых паўнамоцтваў).

Віну прызнае часткова

На пытанне суда, ці прызнае Савіцкі сябе вінаватым, ён адказаў, што віну прызнае толькі па артыкуле 424. Што датычыцца абвінавачання па артыкуле 426, іх ён не прызнаў.

Пракурор прапанавала далей дапытаць абвінавачанага, затым дапытаць сведак і абвясціць матэрыялы справы. Савіцкі і яго адвакат прапанавалі іншы парадак: абвясціць матэрыялы справы, дапытаць сведак і пасля гэтага дапытаць падсуднага. У адваротным выпадку Савіцкі адмаўляўся даваць паказанні.

Суд пагадзіўся з парадкам правядзення судовага разбіральніцтва, прапанаваным Савіцкім і яго адвакатам. Судовы працэс працягваецца.

ДАВЕДАЧНА

Святаславу Савіцкаму 56 гадоў. Галоўным урачом Гродзенскага абласнога клінічнага шпіталя быў прызначаны ў 2002 годзе. Да гэтага працаваў у раённых шпіталях. Зараз працягвае працу на адной з кафедраў Гродзенскага дзяржаўнага медуніверсітэта. Знаходзіцца пад падпіскай аб нявыездзе.

Міхал КАРНЕВІЧ.

З ПЕРШЫХ ВУСНАЎ

Зміцер ПАЛІЕНКА:

«З калоніі мяне вывезлі на машыне «хуткай дапамогі»

На гэтым тыдні выйшаў на волю сацыяльны актывіст, якога праваабаронцы прызналі палітычным зняволеным.

Нагодай для крымінальнага пераследу стаў удзел Зміцера Паліенкі ў мірным сходзе "Крытычная маса", які адбыўся 29 красавіка 2016 года ў Мінску і быў гвалтоўна спынены міліцыяй.

"Акцыя тады яшчэ не пачалася, а да мяне ўжо падышоў адзін чалавек у цывільным і сказаў: "Лепш адсюль круці педалі", – успамінае Зміцер. – *Але, шчыра кажучы, думаў, што максімум, які мне могуць даць за тое мерапрыемства, – гэта "суткі" ў следчым ізалятары на Акрэсціна. Калі ў РУУС прыйшоў высокі начальнік, паказаў на нас з Канавалавым пальцам і сказаў: "На гэтых узбуджайце крымінальную справу" – вось гэта быў шок"*.

Пра знаходжанне ў калоніі Паліенка кажа, што *"чалавек можа прызвычаіцца да любых умоў"*.

"У той жа час статус палітвязня не даваў адміністрацыі калоніі мяне, што называецца, "прыдушыць", – дадае Зміцер. – *Хаця была верагоднасць таго, што маглі "раскруціць" за розныя парушэнні па 411-м артыкуле Крымінальнага кодэкса ("злоснае непадпарадкаванне патрабаванням адміністрацыі папраўчай установы, што выконвае пакаранне ў выглядзе пазбаўлення волі"). Але, паўтаруся, вакол маёй персоны ў СМІ заўсёды быў грамадскі рэзананс, а таму, відаць, да гэтага і не дайшло"*.

Суразмоўца адзначае, што за час зняволення правёў у штрафным ізалятары каля месяца.

"Аднойчы, ведаючы, што я прытрымліваюся анархісцкіх поглядаў, мяне пасадзілі ў ШІЗА ў адну камеру з неанацыстам, – кажа актывіст. – *Думалі, напэўна, што пачнём высвятляць адносіны, учынім бойку, а значыцца, можна будзе яшчэ больш жорстка пакараць. Але мы абодва ў камеры разумелі, дзеля чаго нам арганізавалі такую сустрэчу, а таму на правакацыю не паддаліся. А ўвогуле, у калоніі можна было жыць. Там даволі нядрэнная бібліятэка, прыходзілі газеты "Народная Воля", "Новы час", "Свабодные новости", так што можна было пачытаць і незалежную прэсу. З ежай таксама сітуацыя не крытычная. Трэба сказаць, што мне шмат людзей пісалі лісты са словамі падтрымкі. Не толькі з Беларусі, а і з Германіі, Аўстрыі, Францыі, Літвы…"*

На волю Паліенку выпускалі даволі незвычайна.

"У 4 гадзіны раніцы вывезлі на вакзал на машыне "хуткай дапамогі". Відаць, не хацелі, каб ля калоніі мяне сустракалі сябры, – пракаментаваў Зміцер такія паводзіны адміністрацыі калоніі. – *Але для мяне гэта ўсё ўжо ў мінулым. Зараз трэба шукаць працу, хаця і ад грамадскай дзейнасці адмаўляцца не збіраюся"*.

Сяргей НІКАНОРАЎ.

Фота: svaboda.org.

100 РАДКОЎ

Міхася СКОБЛЫ

Безназоўны помнік

У Курапатах у аўральным парадку ідзе праца па ўсталяванні помніка. Урадавае рашэнне аб мемарыялізацыі ўрочышча было прынята яшчэ трыццаць гадоў таму, прыкладна столькі ж часу тэма помніка перыядычна дыскутавалася ў грамадстве. І вось за нейкія пару месяцаў і мастацкі конкурс прайшоў, і сродкі знайшліся, і раскопкі пад наглядам археолагаў на месцы помніка былі праведзены, і дарожкі пракладзены, і тэхніка тут як тут, і ў рабочай сіле недахопу няма.

Зразумела, улада дала адмашку. Зразумела, трыццацігадовая Курапацкая вайна ўвесь час падпсоўвала рэпутацыю тае ж улады. Зразумела, і народ наш памяркоўны стаміўся ад грамадзянскага супрацьстаяння там, дзе павінен панаваць малітоўны спакой. Згадайма, гадамі весткі з Курапатаў нагадвалі франтавыя зводкі: то кружная дарога ў расстрэльны лес угрызалася, то нехта падпальваў намёт з абаронцамі, то гэтак званую лаўку Клінтана хтосьці кувалдай разбіваў, то людзі пад экскаватар клаліся, не пускаючы ў ахоўную зону чарговы "бульбаш-хол".

На жаль, не назіраецца поўнай згоды бакоў і непасрэдна перад усталяваннем помніка. Адным не падабаецца месца, выбранае Федэрацыяй прафсаюзаў (чамусьці ён улада даручыла ролю заказчыка і куратара праекта). Другіх выводзіць з сябе сам факт чужароднага ўмяшання ў Народны мемарыял. Трэціх не задавальняюць дарожкі-бруканкі: маўляў, на высокіх абцасах да помніка будзе не дайсці.

Пры гэтым ніхто не звяртае ўвагі на адну акалічнасць. Істотную, на мой погляд. Сам помнік візуальна *ніяк не выяўляе*, што мае сімвалізаваць памяць бязвінна знішчаных у часы сталінскага тэрору. Як гэта, напрыклад, паказана на вядомым нью-ёркскім помніку, прысвечаным ахвярам Катыні. Памятаеце, там проста на пастаменце з недвухсэнсоўным надпісам *Katyń 1940* польскі палонны салдат гіне ад савецкага штыка.

У курапацкім помніку няма ніякай ваяўнічасці (і не трэба), з выгляду ён нагадвае хрысціянскую званіцу. Але па кім зазвоняць званы з той званіцы?

Адзін з аўтараў помніка скульптар Сяргей Агінаў патлумачыў, што на ім будуць адліты ў метале словы "маці, сын, бацька і дзед, бо ўсе ахвяры палітычных рэпрэсій 1930–1940-х гадоў былі нечыімі роднымі".

І вось гэтая відавочная нейтральнасць (заданне заказчыка?) мемарыяльнай кампазіцыі выклікае пэўныя падазрэнні. Паколькі неадноўчы на самым высокім узроўні ў нас гаварылася, што ў Курапатах не толькі НКВД, але і немцы расстрэльвалі савецкіх грамадзян.

У святле такіх выказванняў лёгка ўявіць, як перад адкрыццём помніка галоўны прафсаюзнік Міхаіл Орда прышрубуе да яго шыльдачку з тэкстам пра зверствы гітлераўцаў. А міліцэйскі міністр у гэтак шанаваный ім форме энкавэдэшніка перарэжа чырвоную стужачку.

І ўсё. З той хвіліны Курапаты з сімвалічнай Галгофы, дзе камуністычная Масква мэтанакіравана знішчала нацыянальную беларускую эліту, ператворацца ў яшчэ адну брацкую магілу ахвяр вайны, якіх сотні па ўсёй Беларусі. Хай сабе і з пэўнымі агаворкамі пра сталінскія рэпрэсіі і ворагаў народа, з якімі яшчэ разбірацца трэба…

Разбіраліся, пакуль не позна, трэба з тым безназоўным помнікам, які ўлада цягне ў Курапаты і які пры жаданні можна трактаваць як заўгодна. А тая паспешлівая рашучасць, з якой усё робіцца, сведчыць аб адным – помнік будзе ўсталяваны. Любым коштам. Калі спатрэбіцца – пад аховай танкаў.

Аднак неназваная падзеі для гісторыі не існуе. Бязмоўны, безназоўны помнік мусіць усё ж неяк называцца, інфармаваць пра галоўную сваю сутнасць. Неабходна, каб мемарыял нейкім чынам паведамляў, *хто, калі* і *кім* расстраляны ў Курапацкім лесе. Дзе ляжаць тысячы нашых суайчыннікаў, дзе ўпершыню ў гісторыі чалавецтва пісьменнікаў расстрэльвалі дзясяткамі за ноч.

Не мітынгуйце на магілах! – яшчэ нядаўна заклікалі нас галоўная ў краіне газета і прапагандысты БТ. А Міндукацыі выкідвала тэму сталінскіх рэпрэсій са школьных падручнікаў – каб не траўмаваць дзіцячую псіхіку… І што – апошнім часам нешта кардынальна змянілася ў нашай краіне? Адкрыты архівы КДБ? На афіцыйным узроўні асуджана злачынная палітыка камуністычнай партыі? Названы імёны катаў? Хтосьці пакаяўся?

Нічога гэтага не адбылося. Таму яшчэ большае падазрэнне выклікае безназоўны помнік у Курапатах ад імя дзяржавы, якая трыццаць гадоў змагалася там з жывымі і мёртвымі. І мёртвыя для яе яшчэ больш небяспечныя, бо іх і ў турму не пасадзіш, і не застрашыш штрафамі. Адзіны спосаб застаецца – не называць імёны, надрапаўшы на метале: *"маці, сын, бацька, дзед"*…

Але пахаваныя ў Курапатах не хочуць быць чыёйсьці безназоўнай раднёй. Ды і ў сумненых гешэфты з уладай уступаць ім патрэбы няма. Ім патрэбна зусім няшмат – праўда і памяць. Як сказана ў паэта Алеся Чобата: *"Нам цяпер, як раней, валіць здрада пад дых, / але мёртвым сораму й страху не маюць, / нашы мёртвыя помняць пра нашых жывых, / нашы мёртвыя нашых жывых узнімаюць"*.

Мы павінны пачуць іх галасы. Мы павінны назваць іх паймення. Яны чакаюць. Яны з таго свету назіраюць за намі ў перыскопы курапацкіх крыжоў…

СКАНДАЛ

Пагражаюць судом…

Днямі кіраўнік Федэрацыі хакея Беларусі **Генадзь Савілаў** заявіў, што за 15 апошніх гадоў хакейны клуб **"Юнацтва-Мінск"** не падрыхтаваў для КХЛ і НХЛ ніводнага хакеіста. Гэта абурыла кіраўніцтва "Юнацтва". "Клуб заяўляе, што выказванне Савілава не адпавядае сапраўднасці і дыскрэдытуе "Юнацтва" і яго спартыўную школу. Рыхтуецца афіцыйны зварот у Федэрацыю хакея Беларусі з патрабаваннем абвергнуць распаўсюджаную інфармацыю. Інакш мінскі клуб звернецца ў суд з іскам аб абароне сваіх законных правоў.

З ЮБІЛЕЙНАЙ НАГОДЫ

Пра бацьку без выдумкі

Сёння, 26 кастрычніка, майму тату, Мікалаю Абрамавічу, спаўняецца 90 гадоў. Шмат чаго – і горкага, і радаснага – зведаў ён цягам жыцця. У зусім малалетнім узросце застаўся без бацькі. Апроч яго ў сям'і было яшчэ чатыры дачкі, і ўсе клопаты пра дзяцей леглі на плечы маці, Марфы Яўсееўны. Так што да працы быў прывучаны змалку. Не сядзіць і не ляжыць тата і па сённяшні дзень. Ад раніцы і да вечара завіхаецца ў сваёй сталярцы.

Некалькі эпізодаў з жыцця бацькі я прапаную чытачам «Народнай Волі». Яго 90-годдзе разам з ім адсвяткуем мы – дачка і два сыны, дзве ўнучкі і два ўнукі, тры праўнучкі і чатыры праўнукі.

Мікалай Абрамавіч з сынам Анатолем і ўнукам Мікітам. Лістапад 2016 г.

Дзевяць літар

Пры ўездзе ў нашу вёску, у нейкай сотні метраў ад чыгуначнага пераезду, над асфальтавым шляхам да нядаўняга часу, пакуль не замянілі на іншыя, навісалі нацягнутыя на металічныя слупкі, што былі зроблены ў выглядзе стылізаваных жытнёвых каласкоў, дзевяць выпіленых драўляных літар, якія складалі слова ПАТАПАЎКА.

Некалі, праводзячы мяне з дому на цягнік, бацька кіўнуў:

– Мая работа, – і не без гонару дадаў: – Па тры рублі за кожную літару заплацілі...

На той час, калі ён атрымліваў у саўгаснай сталярцы 60 рублёў, а бохан хлеба каштаваў 14 капеек, гэта і сапраўды былі немалыя грошы. Хоць наўрад ці імі вымяраўся бацькаў гонар.

«Малайчына, сынок!»

Калі бацька вучыўся ў школе, то нярэдка здаралася так: пойдзе раніцай з дому, а на ўроках няма. То ж, казаў мне неяк, рэзаліся ў карты ў хаце, што па суседстве са школай. А вось з заняткаў жа вяртаўся з усімі разам.

Аднойчы настаўніца напісала запіску ягонай маці: чаму сын не наведвае школу? Аднакласнік, якому тая даручыла яе занесці, махаючы пасланнем настаўніцы перад бацькавым носам, пахваліўся: ох, уляціць, маўляў, табе, сябрук, ад маці на арэхі! Бацька прыціснуў пасланца і адабраў запіску.

Дома, дэманструючы яўнае раўнадушша, падаў яе маці:

– Во, настаўніца перадала.

Бабуля Марфа была непісьменнай, таму папрасіла, каб сын сам і прачытаў, што там напісана.

«Паважаная Марфа Яўсееўна! – ледзьве не заплюшчыўшы вочы, пачаў выдумляць той. – Вялікі дзякуй за выхаванне сына...» I далей у гэткім жа духу.

– Малайчына, сынок! – пахваліла бабуля майго бацьку. – Так і далей вучыся.

I бацька вучыўся… Як і дагэтуль.

Як конь

«Наш бацька жадны на работу, – казала заўсёды маці. – Як той конь, жылы напінае».

I насамрэч: колькі памятаю, дык і сена на трактар бацька клаў столькі, што аж электраправад на вуліцы чапляла, і дроў на воз грузіў – ледзьве конь цягнуў. А дзе якая яміна, то яшчэ і самому ў драбіны добра-такі ўпірацца трэба было.

Ён, прынамсі, і сам часам прызнаваўся, прыехаўшы з лесу: «О то наклаў сёння вазок! Сам і дровы вёз, і калёсы з канём цягнуў».

Не засмучаўся, а такім чынам хваліўся, мабыць, бо ў наступны раз усё паўтаралася наноў, а то яшчэ і з большай «жаднасцю».

Перакошаная брамка

Бацька зрабіў суседу брамку. Але той пад такім нахілам укапаў слупы, што навешаная на іх брамка выглядала перакошанай.

Бацька, убачыўшы гэта, перастаў нават на працу хадзіць паўз суседаву хату – дабрацца да сваёй сталяркі мог і праз другі канец вуліцы.

I ўсё ж аднойчы не вытрымаў:

– Пайду, скажу ўрэшт, хай перавесіць. А то, крый Божа, падумаюць, што гэта я такую перакошаную брамку зрабіў.

I пайшоў. I разам перакапалі тыя слупы. I брамку на іх навесілі як трэба.

...Цяпер бацька зноў ходзіць на працу звычным шляхам.

Тры дні – тры паўлітры

Бацька і Восіп працуюць у саўгаснай сталярцы.

Калі даюць сенакосны надзел, то Восіпу ў помач выпраўляюцца два дарослыя сыны, а бацька (тады мы з братам былі малыя) шоргае касой адзін. Праўда, зазвычай спраўляецца за дзень. Яшчэ і абед, які маці сабрала (вараныя яйкі, сала, гуркі-памідоры ды колькі цыбулін), прывязе некранутым дахаты. Бывае, тая запытае, чаго не з'еў, а бацька ў адказ:

– Ай, узяў быў разгон, то пра валізку тваю ўспомніў, хіба як пару пракосаў засталося. Што расседжвацца, вырашыў. Лепей хутчэй закончу, а дома ўжо чаго гарачага пасёрбаю...

А вось Восіп – наадварот. Прынамсі, такі ж самы надзел ён і два сыны косяць тры дні.

– А як не касіць, – тлумачыць бацька, – калі ім па паўлітры самагонкі да абеду дае Восіпава Ганна. А тры дні – гэта ўсё ж не адна паўлітра, а тры. Яны, зрэшты, і пяць дзён касілі б, ды перад людзямі ўжо сорамна...

«Па прамой не трэба»

Бацькі закалолі свінчо. Мне па свежаніну прыехаць не выпала, і яны рашылі даставіць «маё» сцягно ў Мінск самі.

Прыехалі, не папярэдзіўшы. Ад мяне ж ведалі, што дабрацца на «Захад» можна 44-м тралейбусам або на метро да станцыі «Пушкінская».

Паехалі на метро. Але на «Кастрычніцкай» не пераселі на другую лінію, а калі спыталі, была ўжо «Плошча Якуба Коласа». Замест таго, каб вярнуцца назад, выйшлі наверх.

– Ай, паедзем на таксі, – прапанаваў бацька. – Так надзейней будзе.

– Куды вам? – пацікавіўся таксіст.

– На вакзал, а потым па лініі 44-га тралейбуса на «Захад», – патлумачыў бацька.

– Навошта тады на вакзал, калі мы можам і адсюль па прамой паехаць? – не зразумеў таксіст.

– Не трэба нам па прамой, – не пагадзіўся бацька. – Па прамой мы ўжо са старой праехаліся на метро. А ад вакзала я ведаю, куды ехаць, – і як бы супакоіў: – Так што не хвалюйцеся, пакажу.

У адзін і ў наступны

Бацька ніколі не ведаў, у якім класе мы вучыліся. Пазней маці распавядала нам, ужо дарослым:

– То ж запыталі неяк мужчыны ў сталярцы: «Коля, у які гэта клас твае ходзяць?» Бацька, ведаючы, што паміж мной і сястрой розніца год, падумаў і кажа: «Значыць, так. Большы, Толік, – у адзін, а меншая, Галя, – у наступны».

А што: праўду сказаў. Падумаеш, дакладнай лічбы не назваў...

Ці грэх працаваць?

Ой, як бацька не любіў святаў! А іх, царкоўных, выпадала нямала. I хоць маці не была занадта набожнай, але са святамі лічылася. «Не намі заведзена, – казала, – не нам і парушаць заведзенае». I прасіла пры гэтым бацьку не грукаць у сваёй майстэрні. А як не грукаць, калі той без справы склаўшы рукі і хвіліны пасядзець не мог. Грукаць, праўда, не грукаў, а вось цішком рубанкам пацягнуць – гэта як зазвычай. Пацягне разок-другі, а вухам усё прыслухоўваецца, ці не рыпнулі дзверы: крый Бог, калі жонка ўчуе!

А потым бурчаў: «То ж напрыдумлялі свят розных для гультаёў і п'яніц. Бачыш, гарэлку жлукціць, аказваецца, няма граху, а калі працуеш – дык грэх».

Канькі

Бацька змайстраваў мне, малому, канькі. Драўляныя, з замацаваным знізу стальным дротам замест палазоў. Між іншым, сапраўдных, купленых у краме канькоў тады на нашай вуліцы яшчэ ні ў кога не было. Як, прынамсі, і самаробных.

То ж як зайздросцілі хлапчукі, калі я ў іх на вачах адзінока, хай сабе і няўмела, слізгаў па лёдзе на бліжэйшай крыху прыцярушанай снегам копанцы.

А назаўтра да бацькі прыйшла суседка Вольга і папрасіла, каб зрабіў такія канькі і для яе Колькі. «Звёўся хлопец, аж слязамі заліваецца», – патлумачыла.

Праз дзень канькі былі і ў Колькі. Толькі вось, прыйшоўшы дамоў і злосна шпурнуўшы канькі ў кут, слязамі на гэты раз заліваўся я. Адтаго, што страціў перавагу, якую дагэтуль меў перад сябрамі.

Маці, памятаецца, добра-такі тады мяне адлупцавала. А бацька маўчаў. Здаецца, ён усё зразумеў.

Адно дрэнна...

Атрымалі ў Мінску кватэру.

Сядзім за сталом. Праз нейкі час бацька падняўся, вышмыгнуў у залу. Я выйшаў следам.

– Ты, можа, тат, у прыбіральню хочаш?–пытаюся.

– Можна б было, – згаджаецца.

– Дык схадзі.

– Але ж там людзі сядзяць, – ківае ў бок кухні бацька.

Потым яшчэ і маці дома казаў: «Усё ў той гарадской кватэры добра. Адно дрэнна – прыбіральня побач з кухняй».

Хто ўкраў?

У бацькі ўвесь двор, нібыта старажытная крэпасць, «запрамавуголены» рознымі прыбудовамі. Зачыніў знутры на засаўку браму на вуліцу і на дзве зашчапкі выходныя дзверы на агарод, а на астатнія надворныя прыбудовы і замкоў вешаць не трэба – паспрабуй пералезь праз дах.

Пералезлі – і конскую вупраж спёрлі: хамут, сядзёлку, аброць…

– О то ж дурань стары! – не можа дараваць сабе бацька. – I з вуліцы зачыніўся, і з агарода. А лесвіцу на ўбітыя ў сцяну штыры з таго боку павесіў. Не дапетрыў… Зладзеі знялі яе, прыставілі ды так і залезлі. А назад выйшлі праз агарод.

Неўзабаве з'явіўся адзін:

– Дзядзька, давай бутэльку, скажу, хто збрую ўкраў.

– Аднаго я ведаю, – змікіціў бацька.

– ?!

– Гэта ты. Дык ідзі і скажы свайму хаўрусніку: хай прынясе. А калі хацелі выпіць, то прыйшлі б, як людзі, і папрасілі па-добраму…

Прагрэс

Божа літасцівы, гэта ж на вяку аднаго пакалення так сягнуў прагрэс! Памятаю, як бацька здзіўляўся, калі загаварыла радыё. Усё не мог уцяміць, як гэта па дроце можна перадаць голас. Маўляў, чалавек сядзіць і гаворыць у самой Маскве, а чуваць ажно тут, у вёсцы. А потым правялі электрычнасць, з'явіўся тэлевізар...

Мінулым летам быў я ў вёсцы, выйшаў пакурыць, а мабільнік пакінуў у хаце.

Раптам выбягае бацька з тэлефонам у руцэ.

– Табе тэлефануюць, – кажа.

Бяру мабільнік, націскаю на кнопку прыёму сігнала і, яшчэ не падносячы да вуха, абвяшчаю:

– Гэта Галя, сястра.

– А ты адкуль ведаеш? – не цяміць бацька. – Яшчэ ж не слухаў.

– А тут вунь, – паказваю на экран, – напісана.

Бацька ўзіраецца ў надпіс «Галя» – і дзіву даецца:

– Гэта ж трэба да такога дадумацца! Во дык тэхніка, ядры яе корань! Не толькі распазнае, хто тэлефануе, а нават імя піша...

Адкуль бацьку ведаць, што тут да чаго.

Лазня для жанчын

Тэлефаную ўвечары ў вёску бацьку, пытаю, чым ён там займаецца.

– А во пасля абеду лазню прапаліў ды ўсіх жанчын з нашай вуліцы памыў. I Надзьку, і Таню, і Тамарку, – адказвае бацька.

– Як гэта? – не разумею я.

– Не, сынок, яны самі мыліся, – развейвае маё недаўменне бацька. – Я толькі наказаў кожнай, што лазня гатова. А там, маўляў, разбірайцеся ўжо, хто за кім пойдзе...

А я згадваю, што заўтра 8 Сакавіка, і здзіўляюся: то ж прыдумаў бацька такі падарунак жанчынам да іх свята зрабіць! А ці дадумаўся б я да такога?

Рэўнасць

Праз колькі месяцаў пасля смерці маці (ці то не на паўгода?) мы, дзеці, – сястра, брат і я – сабраліся ў бацькоўскай хаце.

Ведаючы, як бацьку адзінока, пытаемся:

– А ці ходзіш ты куды гуляць?

– А куды тут хадзіць? – пацепвае плячыма бацька.

– Што, хіба людзей на вуліцы няма?

– Якія тут людзі? Адны жанчыны...

– Дык да жанчыны б якой схадзіў.

– Ага, да адной сходзіш – другая зараўнуе.

– Ого! – прыцмоквае языком брат. – Мне б, бацька, дажыць да тваіх васьмідзесяці трох, ды каб мяне яшчэ жанчыны раўнавалі.

Лаянка – не для дзяцей

Ніколі не бачыў, каб бацькі калі лаяліся. Хоць, вядома ж, у жыцці ўсялякае здаралася. I без лаянак наўрад ці абыходзілася. Аднак маці з татам ніколі не дапускалі, каб сведкамі гэтага былі мы, дзеці.

Не аднойчы ж было: ускочым мы з вуліцы ў хату і бачым, што бацькі моўчкі стаяць паводдаль адзін насупраць аднаго. Адначасова зірнуць на нас, бы ў нечым правініліся, а потым бацька, звычайна першым парушаючы зацягнутую паўзу, хутчэй нам, чым маці, скажа, кіўнуўшы на дзверы:

– Пайду карове сена крыху з сенніка ўкіну.

Або:

– Пайду пагляджу, ці паелі свінні.

Гэтае бацькава «пайду» было як выйсце з тупіковага становішча, калі пры дзецях ні лаяцца больш не маглі, ні маўчаць. Праўда, «расшыфраваць» падобную сітуацыю я змог нашмат пазней, калі сам стаў дарослым. Ды вось адно думаю: а ці заўсёды нам з жонкай хапала такой мудрасці, як некалі нашым бацькам?

Анатоль ЗЭКАЎ.

ДАВЕДАЧНАЕ БЮРО

На пытанні чытачоў адказвае старшыня Пухавіцкай раённай арганізацыі ГА «Беларускае таварыства абароны правоў спажыўцоў» Васіль ВАЛАСЮК.

Зламалася мультыварка

У мультыварцы з'явіліся тэхнічныя праблемы: перастала рэагаваць на націсканне кнопак. Жывём у рэгіёне, а куплялі тавар у Мінску. Ці можна здаць тэхніку ў рамонт у бліжэйшы сэрвісны цэнтр? Ці не станем пасля гэтага менш абароненымі? Калі тавар зламаўся не па нашай віне і яго нельга адрамантаваць, ці зможам мы потым патрабаваць з магазіна грошы ці абмен?

Віктар ЗДАНОВІЧ, г.Шчучын.

– Звярніцеся з пісьмовай прэтэнзіяй да прадаўца. Дакладна акрэсліце свае патрабаванні па замене няякаснага тавару. У любым сэрвісным цэнтры зрабіце акт тэхнічнага абследавання мультываркі на прадмет істотнага недахопу. I тады ўжо зможаце законна патрабаваць абмену тавару ці вяртання грошай.

Фільтр вады не патрэбны

Патэлефанавалі на хатні тэлефон з нейкай фірмы, прапанавалі ўстанавіць фільтр вады. Муж падпісаў дамову, набыў у крэдыт фільтр, але яго яшчэ не ўстанаўлівалі. Сябры нам параілі адмовіцца ад набыцця гэтага тавару. Ці можам мы ад яго адмовіцца?

Святлана КОРЗУН, г.Слуцк.

– Можаце. Заяўляйце прэтэнзію і скасоўвайце крэдытную дамову. Калі спатрэбіцца юрыдычная дапамога, можаце звярнуцца да спецыялістаў па абароне правоў спажыўцоў.

Вярнуць туш для веек

Купіла туш для веек, але яе мне прадалі з вітрыны без упакоўкі і адкрытую. Ці можна вярнуць грошы ці абмяняць тавар?

Аліна, Мінск.

– Касметыка адносіцца да той групы тавараў, якія не вяртаюцца. Нягледзячы на тое, што тавар быў без упакоўкі.

Набылі праблемны веласіпед

У практычна новым веласіпедзе, які купілі на рынку, выявілі, што ў рулі не хапае ўсіх падшыпнікаў. Звярнуліся ў фірму, там сказалі, што гэтая дробязь каштуе капейкі, але абяцалі прывезці, калі будзе час. Месяц не вязуць. Што нам рабіць у такой сітуацыі?

Валянцін СТАСЕВІЧ, г.Хойнікі.

– Заявіце пісьмовую прэтэнзію ў адрас прадаўца аб ліквідаванні недахопу на працягу 7 дзён. Дашліце прэтэнзію заказным лістом з паведамленнем.

Грузчыкі падрапалі халадзільнік

Набылі халадзільнік у інтэрнэт-краме. Яго прывезлі, на пляцоўцы ля ліфта я яго агледзела: быццам усё было нармальна. Паставіла подпіс аб дастаўцы якаснага тавару. А ўжо пазней заўважыла на халадзільніку драпіны. Відаць, падрапалі аб дзверы, калі заносілі ў кватэру. Што мне зараз рабіць? Да каго звяртацца?

Алена КАПЦЮХ, Магілёў.

– Па-першае, спажывец перад падпісаннем дакументаў павінен уважліва праверыць тавар, які купляе. Але, калі ўжо так атрымалася, заявіце пісьмовую прэтэнзію.

Няякасная цацка

У магазіне набыла завадную цацку, яна гадзіну працавала, а затым зламалася. Чэк застаўся, толькі парушана цэласнасць упакоўкі. Ці абавязаны мне вярнуць грошы?

Марына МАЛІНОЎСКАЯ, г.Добруш.

– Абавязаны, таму звяртайцеся з дакументамі ў магазін.

Не тыя параметры…

Набылі ўнітаз. Сантэхнікі сказалі, што такі не падыходзіць па нейкіх параметрах. Ці можна яго вярнуць назад?

Аляксей СВІРКА, Мінск.

– Так. Вярніце ў магазін і купіце іншы.

РЭЗАНАНС

Колькі можна ісці дарогай бяспамяцтва?

Прачытаў у «Народнай Волі» за 7 верасня артыкул Міхася Скобы «Вайна з крыжамі», дзе аўтар піша, як у цемрашальскай вайне з крыжамі бяруць удзел не толькі ўлады розных узроўняў, але і святары. Мяне гэта моцна ўразіла. Як такое можа быць? У Курапатах НКВД расстраляла тысячы беларусаў, а нехта, як ні прыкра, дагэтуль ставіць перашкоды тым, хто хоча ўвекавечыць памяць ахвяр. Гэта ж дзікунства і здзек з загінуўшых суайчыннікаў!

Нядаўна пачуў па Радыё Свабода, што ў Прыбалтыку прыязджаў прэм'ер-міністр Ізраіля, каб абмеркаваць справу ўшанавання яўрэяў, расстраляных мясцовымі савецкімі партызанамі. I мне падумалася: немагчыма нават уявіць, каб Аляксандр Лукашэнка ці Сяргей Румас паехалі ў Расію дзеля ўшанавання беларусаў, што загінулі ў засценках НКВД і ў ГУЛАГу. Кіраўніцтва Беларусі ніколі нават капейкі не выдзеліла на падобныя мемарыялы, як тое зроблена ўрадамі Польшчы і Літвы. Мы працягваем ісці дарогай бяспамяцтва. I куды прыйдзем?

Прывяду яшчэ адзін прыклад, як шануюць сваіх продкаў тыя ж яўрэі. У вёсцы Сітня Калінкавіцкага раёна немцы ў Другую сусветную вайну расстралялі двух яўрэяў. Дык на тым месцы іх супляменнікі паставілі помнік, правялі жалобны мітынг, а рабін прачытаў адпаведную малітву.

А цяпер – другі факт. Ва ўрочышчы пад Мазыром НКВД расстраляла мноства беларусаў. I там да гэтай пары нават мемарыяльнай дошкі няма.

Мала адкрыць у Курапатах помнік, вакол якога апошнім часам столькі спрэчак у СМІ. Неабходна прыняць Закон «Аб ушанаванні памяці беларусаў, што загінулі ў гады сталінскага тэрору», бо такіх месцаў, як Курапаты, у Беларусі – дзясяткі.

Алесь ЗАРАНОК.
г.Калінкавічы.

ВАС ЦІКАВІЦЬ...

Хачу мець інфармацыю пра Еўрапейскія гульні

Вядома, што з 21 па 30 чэрвеня 2019 года ў Мінску адбудуцца II Еўрапейскія гульні. Скажыце, калі ласка, колькі відаў спорту будуць прадстаўлены? Чуў, што быццам з 50 краін прыедуць спартсмены… Ці не магла б «Народная Воля» даць больш падрабязную інфармацыю?

Алег МІЛЬКЕВІЧ, сталы чытач «Народнай Волі».

Спадар Мількевіч!

На II Еўрапейскіх гульнях спаборніцтвы будуць праходзіць па 15 відах спорту. Пры гэтым, заўважым, дзесяць з іх стануць кваліфікацыйнымі да летняй Алімпіяды-2020 у Токіа. Спаборніцтвы па дзюдо, веславанні на байдарках, боксе, бадмінтоне пройдуць у рангу чэмпіянатаў Еўропы.

Так, сапраўды чакаецца прыезд спартсменаў з 50 краін. А ўсяго іх будзе больш за чатыры тысячы.

Калі Вы, шаноўны наш чытач, цікавіцеся II Еўрапейскімі гульнямі, то ў дадатак скажам, што ў дні іх правядзення ў Мінск з візітам прыбудуць прыкладна 100 прэзідэнтаў, генеральных сакратароў еўрапейскіх федэрацый па відах спорту і міністраў спорту.

Для асвятлення Еўрапейскіх гульняў плануецца прыбыццё больш за тысячу прадстаўнікоў замежных сродкаў масавай інфармацыі.

МУДРЫЕ МЫСЛИ

Вели дураку принести чалму – он принесет её вместе с головой.

(Таджикская пословица.)

СПЕЦЫЯЛЬНА ДЛЯ «НАРОДНАЙ ВОЛІ»

Герберт ДАНЦЭР:

«Расійская ваенная палітыка – вынік «дэмакратуры»

*Мой суразмоўца – палкоўнік бундэсвера ў адстаўцы **Герберт Данцэр**. Цяжка знайсці ў Германіі або ў іншых заходніх краінах чалавека, які настолькі грунтоўна разбіраўся б у асаблівасцях ваенна-стратэгічнай палітыкі сучаснай Расіі. У 1995–1997 гадах спадар Данцэр прайшоў поўны курс навучання ў Акадэміі Генеральнага штаба Расійскай Федэрацыі. Наступныя два гады ён быў адным з галоўных міжнародных інспектараў звычайных узбраенняў расійскай арміі. Са жніўня 1999-га па красавік 2002 года займаў пасаду ваеннага аташэ Амбасады Федэратыўнай Рэспублікі Германія ў Маскве, з мая 2002-га па студзень 2005 года там жа быў прадстаўніком брусельскай штаб-кватэры НАТА, а з ліпеня 2005-га па верасень 2007 года служыў у самой штаб-кватэры Паўночнаатлантычнага альянсу. Ужо больш за 10 гадоў Герберт Данцэр выступае як эксперт, чытае лекцыі па тэматыцы, звязанай з расійскай арміяй і ваенна-прамысловым комплексам. Калі надарылася магчымасць задаць яму пытанні наконт таго, якім чынам фарміруецца і трансфармуецца расійская ваенная палітыка цяпер і чаго можна чакаць ад кіраўніцтва РФ у гэтай сферы ў будучыні, я не мог ёю не скарыстацца. Наша гутарка праходзіла падчас вучэбнага семінара для студэнтаў з краін Цэнтральнай і Усходняй Еўропы, якія праводзіўся ў германскім Бад-Кісінгене.*

– Спадар Данцэр, ваша шчыльнае знаёмства з расійскімі палітыкамі і генераламі пачалося падчас вашага навучання ў Акадэміі Генштаба Расіі. Што вы можаце сказаць пра настроі, якія панавалі там у сярэдзіне 1990-х гадоў?

– Збольшага гэта былі зусім не благія людзі, у галовах якіх, аднак, трывала сядзелі ідэалагемы накшталт таго, што «ЗША хочуць захапіць уладу ва ўсім свеце і выкарыстоўваюць НАТА як звычайны інструмент дзеля гэтага», «Расія – вызваліцель народаў і галоўны захавальнік міру ва ўсім свеце», «Гарбачоў вінаваты ў развале Савецкага Саюза». Пры гэтым тэму першай чачэнскай вайны, якая ішла ў той час, яны цалкам абыходзілі.

– Але ж расійскія кіраўнікі і тады, і цяпер нястомна сцвярджалі і сцвярджаюць, што НАТА таксама паводзіць сябе несумленна ў дачыненні да краін, якія ў яго не ўваходзяць, і стварае крызісныя сітуацыі.

– Кіраўніцтва краін-членаў НАТА рабіла і, пэўна, і цяпер робіць памылкі, але гэтых памылак ніхто не хавае, іх свабодна абмяркоўваюць у парламентах, у прэсе, на самых розных іншых пляцоўках. У Расіі з кожным годам дзейнасць ваенных ахутваецца ўсё большай заслонай таямніцы. Пачынаючы прыкладна з 2004 года Расія паслядоўна на самых розных узроўнях згортвае супрацоўніцтва з НАТА, часцей і часцей адмаўляецца весці канкрэтныя размовы па пытаннях, жыццёва важных для ўсяго свету. У 2015 годзе расійскае кіраўніцтва ўзяло курс на стварэнне новай, схаванай ад міжнароднага назірання сістэмы абароны (якраз тады яна выйшла з Дамовы аб кантролі над звычайнымі ўзбраеннямі). Не скажу, што ў гэтай сітуацыі ідэальна паводзяць сябе і Злучаныя Штаты Амерыкі. Іх намер размясціць ракеты сярэдняга радыуса дзеяння ў Польшчы ў адказ на размяшчэнне Расіяй патэнцыяльных носьбітаў ядзерных боегаловак у Калінінградскай вобласці пакуль што належным чынам з саюзнікамі па НАТА ўзгоднены не быў.

– Вашы апаненты скажуць, што мы, маўляў, не можам верыць Захаду, і ў прыватнасці НАТА, бо ён хоча падпарадкаваць сабе іншыя краіны і народы.

– Расія даўно і настойліва дамагаецца ад нас, каб мы вярнуліся да стратэгіі падзелу свету на сферы ўплыву, якая дыскрэдытавала сябе яшчэ ў 30-я гады мінулага стагоддзя і вынікам якой сталі дзясяткі мільёнаў ахвяр у Другой сусветнай вайне. Уладзімір Пуцін заяўляе, што ён збіраецца быць абаронцам інтарэсаў «русского мира» ва ўсім свеце. Мы ж лічым, што інтарэсы правоў кожнага чалавека ў любой дзяржаве павінна абараняць гэтая дзяржава, і, калі яна гэтага не робіць належным чынам, міжнародная супольнасць мае права ўжываць да такой краіны розныя абмежавальныя захады, аж да прамых санкцый. Расійская Федэрацыя некалькі разоў афіцыйна спрабавала прапанаваць такую сістэму міжнароднай бяспекі, у якой цалкам адсутнічае чалавечая асоба, а лёсам гэтай асобы цалкам распараджаецца дзяржава. Расійскія палітыкі па-ранейшаму лічаць, што суверэнітэт краін-членаў ААН можа быць «поўны» і «няпоўны». Такія падыходы для Захаду абсалютна непрымальныя.

Кіраўніцтва НАТА рабіла захады, звязаныя з умяшаннем у дзеянні палітыкаў і вайскоўцаў іншых краін толькі ў выпадку, калі там пад пагрозай было само права на жыццё вялікай колькасці людзей, і, заўважце, такія рашэнні прымаліся пасля складаных і адкрытых дэбатаў. Расія ж у поўнай таямніцы рыхтавала анексію Крыма яшчэ перад тым, як з Кіева ўцёк прэзідэнт Януковіч: курорты і пансіянаты гэтага ўкраінскага рэгіёна яшчэ з часу, калі ў Сочы праходзіла зімовая Алімпіяда (а закончылася яна, як вядома, 7 лютага 2014 года), засяляліся расіянамі, якія пазней арганізоўвалі «народную падтрымку», выходзілі на дэманстрацыі ў падтрымку дзеянняў маламікіх крымскіх сепаратыстаў. Ніякіх колькі-небудзь сур'ёзных пагроз жыццю крымчан або стабільнасці агульнай абстаноўкі там, аднак, папросту не было.

– Мне здаецца, што Захад вельмі млява адрэагаваў на тагачасныя дзеянні Расіі ў Крыме…

– Цалкам з вамі згодны. Палітыкі, якія дапусцілі першую пасля 1945 года акупацыю часткі адной еўрапейскай дзяржавы іншай (я маю на ўвазе і падзеі ў раёне Луганска і Данецка), праявілі недаравальную слабасць, сталі аб'ектам жорсткай крытыкі з боку сваіх парламентаў і грамадскасці. Цяпер трэба зрабіць так, каб нешта падобнае ў прынцыпе не магло паўтарыцца. Магчымасці для гэтага ёсць: расійская эканоміка надзвычай моцна залежыць ад свайго экспарту энерганосьбітаў у краіны Заходняй і Цэнтральнай Еўропы. На мой погляд, аднак, Уладзімір Пуцін у сваёй палітыцы адносна Украіны ўжо атрымаў паражэнне: яго быццам бы выйгрышы абарочваюцца куды больш значнымі пройгрышамі… Толькі гэтым можна патлумачыць фактычны зрыў выканання Мінскіх пагадненняў па сітуацыі ва Украіне. І мы ведаем, з чыёй віны адбываецца гэты зрыў, хто стаіць за спробамі пабудаваць новыя дзяржавы на ўкраінскай тэрыторыі.

Не магу не сказаць і пра агульны лад мыслення некаторых крамлёўскіх стратэгаў. У Маскве вельмі хацелі б пасварыць аб'яднаную Еўропу са Злучанымі Штатамі, аслабіць, а тое і разбіць, Еўрапейскі Саюз і потым паасобку ўжо «разбірацца» з асобнымі краінамі.

– Чаму расійскае кіраўніцтва праводзіць менавіта такую палітыку?

– Таму, што ў краіне ўзнік рэжым, які мала кантралюецца ўласным грамадствам. У адной з газет я вычытаў трапнае, на маю думку, азначэнне гэтага рэжыму – «дэмакратура». Тут, як кажуць, няма чаго дадаць…

– Як бы вы, вядомы эксперт, маглі адказаць на наступнае пытанне. Дапусцім, у Беларусі прыходзіць да ўлады ўрад, незалежны ад Масквы. Як вы лічыце, наколькі верагоднай магла б быць у такім выпадку прамая ваенная інтэрвенцыя з боку ўсходняга суседа з мэтай вырашыць за нас нашы ўнутраныя праблемы?

– Лічу такое развіццё падзей верагодным, але толькі калі Захад не засвоіць урокаў падзей 2014 года ва Украіне.

– Што павінна быць зроблена заходнімі краінамі, каб расійскае кіраўніцтва вярнулася да палітыкі раўнапраўнага дыялогу?

– Прапановы вельмі канкрэтныя. Па-першае, Расія павінна трымацца агульнапрынятых каштоўнасцяў, датычных жыцця чалавечай асобы, і адысці ад прапаганды ідэі «асаблівай місіі Расіі», «асобнай расійскай цывілізацыі», бо гэта вядзе да падзелаў і канфліктаў.

Другое. Каб гэта стала рэальным, Захаду трэба больш рашуча і паслядоўна ўмацоўваць свае пазіцыі, пры неабходнасці выкарыстоўваць сваю эканамічную моц. ЗША павінны больш актыўна ўдзельнічаць у еўрапейскіх справах.

Трэцяе. Трэба весці больш шырокі дыялог з Расіяй на самых розных узроўнях, а вынікі такіх кантактаў павінны быць шырока вядомыя.

Чацвёртае. Захад і Расія павінны выпрацаваць агульныя падыходы ў разуменні гісторыі, а таксама дасягнуць яснасці ў тым, што тычыцца сапраўдных праблем чалавецтва: змяненне клімату, дэфіцыту пітной вады і харчавання, якасці адукацыі, масавай міграцыі.

Гутарку вёў Лявон БАРШЧЭЎСКІ.

АУКЦИОН

Инвалидное кресло Стивена Хокинга выставят на торги

Личные вещи британского физика Стивена Хокинга выставят на торги аукционнного дома Christie's. Среди лотов – экземпляр докторской диссертации и одно из инвалидных кресел ученого, сообщает Associated Press.

Всего с молотка уйдут 22 предмета, включая книги, награды и научные работы Хокинга. Одна из пяти копий докторской диссертации на тему «Свойства расширяющихся вселенных», подписанная ученым, оценивается в сумму от 130 тысяч до 195 тысяч долларов. Стоимость инвалидного кресла оценивается в 13–19,5 тысячи долларов.

Вырученные средства пойдут в благотворительный фонд Хокинга и Ассоциацию по борьбе с заболеванием двигательных нейронов.

Стивен Хокинг умер умер 14 марта в возрасте 76 лет у себя дома в Кембридже. Перед смертью физик работал над книгой «Короткие ответы на большие вопросы». Судя по отрывку, который в октябре опубликовал The Times, ученый допускал появление в будущем расы сверхлюдей с измененными ДНК, которые станут угрозой для всего человечества.

РАССЛЕДОВАНИЕ

Распылить дракона

Что будет с бывшим президентом Интерпола Мэн Хунвэем?

В конце сентября китайский гражданин, глава Интерпола и по совместительству замминистра общественной безопасности КНР 64-летний Мэн Хунвэй отправляется из Франции в Китай, где следы его теряются. Перед тем, как связь с ним прервалась, господин Мэн отсылает своей жене Грэйс сообщение, из которого она понимает, что муж оказался в беде. Одновременно ей начинают поступать угрозы по телефону, звонящие говорят на китайском языке. Грэйс обращается в полицию города Лиона, где находится штаб-квартира Интерпола. Прокуратура Лиона заводит уголовное дело об исчезновении человека, семью Грэйс берут под охрану. Интерпол отправляет китайским властям официальный запрос о судьбе Мэн Хунвэя. Китайское руководство держит паузу и на запрос не отвечает. 7 октября генеральный секретариат Интерпола внезапно получает от пропавшего Мэн Хунвэя прошение об отставке – и немедленно удовлетворяет его. В этот же день на сайте Центральной комиссии КПК по проверке дисциплины появляется сообщение, что Мэн Хунвэй подозревается в нарушении закона. Кроме того, становится известно, что глава Интерпола был взят под стражу сразу по прибытии в Китай.

Красная карточка Интерполу

Вообще-то, исчезновения граждан в Китае вещь довольно распространенная. Однако раньше это касалось диссидентов, коррумпированных чиновников, а также жителей Синьцзян-Уйгурского автономного района, которых власти подозревают в экстремизме и сепаратизме. Но исчезновение директора Интерпола, пусть даже он и китайский гражданин, – это уже немного другая история.

Эта новость ошарашила многих. Во-первых, сам факт исчезновения главы Интерпола выглядел почти как насильственное похищение. Во-вторых, непонятно было, как такого крупного международного чиновника могли взять за шкирку и отправить под следствие.

Чтобы ответить на этот вопрос, надо понять, каковы полномочия Интерпола (Международной организации уголовной полиции). Обыватели часто полагают, что это могущественная правоохранительная структура, права которой распространяются чрезвычайно широко. Многие думают, что так называемые «красные карточки» Интерпола – это ордера, обязательные к исполнению во всем мире.

На самом же деле Интерпол – организация, которая координирует усилия национальных правоохранительных органов. Интерпол не обладает статусом субъекта международного права (хотя благодаря соглашениям с ООН был признан в качестве межгосударственной организации). На практике же главная функция Интерпола состоит в том, чтобы информировать, что того или иного человека та или иная страна объявила в международный розыск. Таким образом, красные карточки Интерпола вовсе не являются обязательными для исполнения. Выдавать или нет преступника по запросу, решает страна, где этот преступник в данный момент находится.

Формально Интерпол занимается только уголовной стороной дела (сюда же в последнее время входит и терроризм). На практике же свои красные карточки он выдает, не разбираясь в нюансах, и в адрес разного рода диссидентов. И хотя, как уже говорилось, карточки эти не подразумевают обязательной выдачи, но человека могут задержать и начать разбирательство.

Именно поэтому, когда в ноябре 2016 года главой Интерпола стал видный китайский силовик Мэн Хунвэй, международные правозащитные организации забеспокоились: не получат ли теперь свои красные карточки все, кто не нравится китайским властям? Время показало, что беспокойство было ненапрасным. Только в 2017 году в страну удалось вернуть 1,3 тысячи человек, включая 347 чиновников.

Однако реакция правозащитников Интерполу практически безразлична. Фактически это хозрасчетная организация: она получает деньги, во-первых, в виде обязательных взносов от стран-участниц, а во-вторых, от так называемых внешних доноров. Среди них, кстати сказать, были не только ФБР и Еврокомиссия, но также табачная компания Philip Morris и даже ФИФА.

Теперь понятно, почему так легко китаец стал главой Интерпола: у КНР много денег. Понятно, почему Интерпол так легко сдал своего президента: не Мэн Хунвэй же Интерполу деньги перечисляет. Отставку его приняли мгновенно, тут же объявив, что его место займет старший вице-президент Ким Ён Ян. А чтобы никто не беспокоился, объяснили, что на организации все это якобы никак не скажется: текущими делами, дескать, ведает не Мэн Хунвэй, а генеральный секретарь Юрген Шток. Одним словом, хотите забрать своего товарища – о чем речь, берите, это все ваши внутренние китайские дела. Товарищ Си дал, товарищ Си взял.

Взятки или заговор?

Однако в этой истории есть и другая сторона, куда более интересная, связанная с внутренними китайскими разборками, жертвой которых, очевидно, и стал товарищ Мэн Хунвэй.

Арест действующего президента Интерпола – мероприятие, чрезвычайное даже для нынешнего Китая, который не слишком склонен оглядываться на мнение международного сообщества. Не зря эксперты полагают, что решение это было принято на самом верху – лично председателем Си Цзиньпином.

Официальная версия, разумеется, коррупционная – взятки и помощь в получении контрактов для некой компании, которая борется с киберпреступностью. Версия смешная даже для китайского обывателя. Ни для кого уже не секрет, что под знаменем борьбы с коррупцией Си Цзиньпин уничтожает своих реальных и гипотетических оппонентов.

В комментариях читателей к статье в Le Parisien выдвигается забавное предположение, что чиновника отозвали в Китай, потому что его «развратил» Запад. Лет тридцать назад эта версия могла бы худо-бедно рассматриваться, но никак не сейчас. В Китае сегодня можно так развратиться, как не снилось никакому Западу.

Но, может быть, речь идет о вещах куда более серьезных? Возможно, Мэн Хунвэй оказался вовлечен в заговор против Си Цзиньпина? Вот эта версия выглядит уже более солидной, хотя и не без призвука конспирологии. Однако в Китае сейчас хватает влиятельных людей, недовольных политикой Си Цзиньпина и опасающихся за свое положение и саму жизнь. За время правления председателя Си они могли убедиться, что его борьба с врагами приобретает абсолютно беспощадный и непредсказуемый характер, понять, что терять им нечего, и чисто теоретически могли бы составить некое гнездо сопротивления, особенно на местах. И если кто-то из этих заговорщиков попался в руки силовиков, то очевидно, что начали брать всех, кто может иметь какое-то отношение к борьбе против председателя КНР, пусть даже самой призрачной.

Но зачем главе Интерпола и заместителю министра общественной безопасности идти против главы КНР? Мэн Хунвэй не является политической фигурой ни в Китае, ни за рубежом. По китайским понятиям, он хорошо устроился, так зачем же подкладывать мину под себя самого?

Кое-что объясняют слова, сказанные в Министерстве национальной безопасности КНР: *«Расследование в отношении него начато из-за его своенравности и из-за того, что он сам навлек на себя проблемы»*.

В чем же могла проявиться его своенравность? В первую очередь, в принадлежности не к тому клану.

Тут надо вспомнить, что в Китае чрезвычайно высоко ценится личная преданность патрону. А кто мог бы быть патроном Мэн Хунвэя? Для этого нужно заглянуть в его недавнее прошлое и вспомнить, что замминистра он стал в 2012 году, когда министром ведомства был Чжоу Юнкан. Тот самый Чжоу Юнкан, которого в июне 2015 года приговорили к пожизненному заключению за взяточничество, злоупотребление полномочиями и выдачу государственных секретов. К 2015 году Чжоу Юнкан уже давно был пенсионером. Однако председатель Си вытащил его с заслуженного отдыха и укатал на пожизненный срок. Зачем? В Китае важен даже не сам пост, а связи. Так вот, связи у Чжоу Юнкана, а точнее у его группировки, остались очень обширные. По мнению Си Цзиньпина, дракона недостаточно обезглавить, его надо превратить во прах и распылить. Поэтому председатель КНР старается стереть с лица земли не только врагов, но даже их тени.

***

Исчезновение Мэн Хунвэя свидетельствует о том, что Си Цзиньпин сделал следующий шаг в построении китайской диктатуры нового образца. Учитывая растущее влияние Китая в мире, ничего хорошего ни миру, ни самому Китаю такая ситуация не сулит.

Алексей ВИНОКУРОВ.

Международное информационное агентство «Фергана».

НУ И НУ!

«Титаник II» отправится в плавание в 2022 году по старому маршруту

Круизная компания Blue Star Lines выпустила видео, демонстрирующее технические обновления, благодаря которым с этим кораблем все будет в порядке.

Анонсированный еще в 2012 году новый корабль будет не менее роскошным, чем предшественник, – с первоклассной кухней, бассейном и турецкими банями. Стоимость проекта оценивается в 500 миллионов долларов. Цена билетов для пассажиров пока не разглашается. Судно сможет вместить в себя 2400 пассажиров и 900 членов экипажа.

В первый свой рейс «Титаник II» отправится из Дубая, а затем проследует по маршруту первого «Титаника» – из Саутгемптона в Нью-Йорк.

С МОЕЙ КОЛОКОЛЬНИ

Елена МОЛОЧКО

Война… рваным джинсам

Недавно мне в руки попало интересное письмо. Оно посвящено чрезвычайно диковинной, на мой взгляд, теме: как запретить носить рваные джинсы, которые ни много ни мало способствуют «разложению нашей молодежи». И каким образом заставить подрастающее поколение обратить взоры на одежду славянских традиций?

Как говорится, давненько не веяло пылью советских штампов. Ну что, начнем борьбу с нарушителями порядка – подражателями Западу?

Впрочем, вопрос: почему известный историк национальной одежды, доктор наук Любовь Васильевна Ракова вообще взялась за столь отчаянную тему, как обсуждение стиля гранж, к которому, собственно, и относятся рваные на коленках джинсы (чья эра, впрочем, закатывается у нас на глазах)?

Оказывается, ее письмо – это ответ на другое письмо, на обращение нескольких довольно значительных общественных организаций Беларуси в вышестоящие инстанции. Забегая вперед, скажу, что ученая тактично объясняет то, что понятно и ежу: моду сегодня нельзя ни запретить, ни насадить насильно. И вообще такой психологически стихийный феномен, как мода, очень трудно поддается управлению. Великий Владимир Даль когда-то гениально определил ее в своем словаре: прихоть временная и изменчивая.

Тем не менее общественность озабочена: зачем молодым белорусам модная одежда западных фирм, «которая свидетельствует о повышенном уровне агрессии и деградации»? Общественные организации «Русь единая», «Город без наркотиков», а также Союз писателей Беларуси послали письмо с этим серьезным вопросом в президиум НАН Беларуси, а также – внимание! – в Администрацию президента на имя главы администрации Н.Кочановой и в Совет министров на имя премьер-министра А.Кобякова (до его отставки, естественно). В письме, говоря канцелярским языком, выражена озабоченность рекламой и продажей одежды, которая носит бунтарский характер… является вызовом традиционным устоям и правилам… наносит вред… подрывает... И дальше в таком же духе.

И главное – это не шутка.

Это всерьез – в начале XXI века обращаться к власти с требованием одеть молодежь в одежду славянского стандарта (это что – сарафан и андарак)? А еще это, конечно, борьба за желанное единомыслие. И, конечно же, тоска по утраченному контролю над умами и настроениями. И самое прискорбное – это практически вековая привычка вертикального подчинения. А если подытожить, то вот о чем говорит это письмо: общественные организации понятия не имеют, как обсуждать проблемы с обществом, как дискутировать на равных по горизонтали. Но они прекрасно научены, что всегда надо жаловаться на самый верх. Что если по вертикали – это действенно и безопасно.

Пожалуй, данная неловкая во всех смыслах ситуация – яркий маркер общества, в котором больше двадцати лет действует авторитарная форма правления (не говоря уже о предыдущих тоталитарных, самодержавных двухстах двадцати пяти годах). Ну подумайте: где дырки на джинсах, а где государственные чиновники Н.Кочанова и А.Кобяков? И что могут сделать они относительно какой бы то ни было модной одежды? Запретить ее ввоз? Допустим. Но обязательно начнет работать «черный рынок». Вообще закрыть границы и превратить нас в Северную Корею? Ну, тогда революции не избежать. Потому что прежде всего рухнет наша экономика на глиняных ножках.

«Моральное разложение молодежи» – конечно, убийственный аргумент. Но где вы в пресловутых дырках на коленях увидели признаки разложения? Желание выделиться – да. Пощекотать нервы публики – обязательно, стиль гранж именно на такую реакцию и рассчитан. Правда, в наших широтах, когда наступают крепкие морозы, все дырки на одежде исчезают сами собой. Был бунт и весь вышел. Но рачители нравственности не могут забыть речевки времен борьбы с космополитизмом: «Сегодня он играет джаз, а завтра Родину продаст». Кстати, народ на тупую пропаганду и в советское время отвечал солененькими шутками на грани фола: «А я не лягу под стилягу!» И не поймешь – то ли соглашаются люди с властью, то ли жестоко смеются над ней.

Бунт – это прерогатива молодости, ее главный витамин и движущая сила. «Кто в молодости не был революционером, у того нет сердца; кто с возрастом не стал консерватором, у того нет ума». Эту фразу приписывают многим общественным деятелям, но важен не первоисточник, а суть: молодость – время вызова общепринятым нормам. Особенно в моде.

Как не понимают этого именно писатели-подписанты? Ну ладно «Русь единая», организация типа «всегда начеку». Но писатели?! Они не могут, не имеют права быть напрочь лишены слуха времени. Из какого же подземелья в таком случае люди выглянули, если считают, что действенный способ изменить молодежную моду – это пожаловаться наверх?

Носить каждый день национальную одежду сейчас никого не заставишь. Но белорусская «вышиванка» все-таки вернулась в нашу жизнь, это можно твердо констатировать. Правда, как сувенир. Как изысканный раритет. В ней выходят на люди по праздникам. И вы, власть, присоединяйтесь! Вот об этом бы лишний раз напомнить высоким чиновникам: чтобы Наталья Кочанова приехала на «Дожинки» в *беларускім нацыянальным строі*. Чтобы седьмой, а ныне уже бывший премьер-министр Андрей Кобяков появился на отдыхе в рубашке с узором. Вот тогда и поговорим о влиянии моды на молодые умы.

ГАСТРОЛЬ

Ольга ПЕРЕТЯТЬКО-МАРИОТТИ: «Питалась на десять евро в неделю…»

В Минск впервые приедет звезда мировой оперы, обладательница уникального сопрано и одна из самых востребованных певиц современности Ольга Перетятько-Мариотти.

Концерт состоится на сцене Большого театра Беларуси в сопровождении симфонического оркестра.

«Организовать концерт звезды такого уровня крайне непросто, в первую очередь из-за колоссальной загруженности и востребованности артистки, – *говорит эксклюзивный представитель Ольги Перетятько* ***Максим Берин***. – Нам практически удалось невозможное, и в графике Ольги появился Минск. Особенно важно, что этот уникальный концерт состоится не просто на сцене Большого театра Беларуси, но еще и в рамках Международного оперного форума, что делает его историческим событием в культурной жизни Минска. Уверен, что любители классики и поклонники оперы по достоинству оценят его значимость».

Ольга Перетятько родилась 21 мая 1980 года в Петербурге.

«Сегодня Перетятько живет между Берлином, Болоньей и Пезаро, – *писал про певицу «Татлер».* – Последний – городок на адриатическом побережье Италии – родина Джоаккино Россини, ставшего для Перетятько чуть ли не членом семьи, и родина мужа – дирижера Микеле Мариотти. Здесь же четыре года назад Ольга и Микеле сыграли свадьбу. Сперва хотели по-тихому, но вышло, итальянец, не мог не пригласить свою семью. «Ах так? – сказала Ольга. – Тогда я приглашу свою!» В итоге собралось человек шестьдесят. Ольга была в белом платье Dior. В нем же после чинной церемонии в старом палаццо она устремилась на пляж.

Наверное, отец невесты, Александр Перетятько, ликовал в тот момент больше всех. Он, баритон из хора Мариинки, с трех лет приводил Олю в директорскую ложу родного театра. «Первой оперой, которую я услышала, был «Фауст». Я сидела прямо над лысым литавристом из оркестра. Мне так понравилось!»

Оля и сама пела в детском хоре Мариинки. Она вообще пела везде и всегда, сколько себя помнит».

У Перетятько был первый брак, с контрабасистом. Развод Ольга комментирует с концертной усмешкой: «Просто не совпали расписания – вот и все».

«А вот Микеле – это уже серьезная история, – *писал «Татлер».* – Брак по-итальянски. Познакомились в том же Пезаро, куда Ольга приехала в 2010 году репетировать забытую оперу Россини «Сигизмунд». Микеле дирижировал. Два года виртуозы встречались и только потом решили расписаться.

В Европу Перетятько попала по собственной воле. Просто пришла к профессору Берлинской консерватории и сказала: «Прослушайте!» Профессор послушал и сказал: «Давай, поступай!» «Я вообще не знала немецкого. Питалась на десять евро в неделю. Но при таком режиме просыпается желание что-то делать. Мы с друзьями организовали квартет и пели по госпиталям и домам престарелых. Однажды после выступления ко мне подвезли старушку на коляске: «У меня очень сильные боли, но, слушая вас, я о них забыла...» Тогда я вдруг поняла, что мое пение – это не просто точно взятые ноты».

Перетятько – девушка не застенчивая. Она то и дело хватала знаменитых дирижеров, как того самого берлинского профессора, и требовала ее прослушать. Мир большой музыки устроен именно так…

Однажды она схватила за великое горло самого Пласидо Доминго. Тот не без удовольствия оглядел красавицу Ольгу: «О, ты похожа на Аню Нетребко!» Послушал нежное сопрано и пригласил на свою «Опералию» – международный конкурс певцов. Она получила вторую премию».

Теперь Перетятько горячо любима всеми оперными театрами мира.

На вопрос, где ее дом, Ольга отвечает так: «Повсюду. Есть дом в Пезаро, но там мы с мужем проводим в году не больше месяца. Есть еще квартира в Берлине. Но я забыла, когда там была последний раз. Кочевая, отельная жизнь. Другой нет, и пока не предвидится, так что надо стараться быть всюду дома».

Билеты на минский концерт Ольги Мариотти стоят от ***35*** *до* ***600 рублей***.

«Размещение в VIP-ложе стоимостью 600 рублей включает в себя угощение шампанским, ассорти из фруктов и памятное фото с артистом», – *уточняют организаторы концерта.*

Кстати, перед каждым спектаклем она обязательно съедает кусок мяса.

«На сцену нельзя выходить голодной, – *объясняет Ольга.* – Иначе не продержишься три акта».

Катерина МИХАЙЛОВА.

ЗВЕЗДЫ

Лариса Грибалева – снова ягодка!

Сколько стоит завтрак с Ларисой Грибалевой?

Певица и мать троих детей Лариса Грибалева на днях отметила свое 45-летие. А 30 ноября артистка приглашает всех в Prime Hall на юбилейный концерт «Все нормально, мама!» по случаю своего почти юбилея.

«Приглашаю всех, кто тоскует по 90-м годам, провести вечер вместе, – говорит Лариса. – *По случаю того, что на меня напал возраст «ягодки», вспомним программу «Все нормально, мама!», рубрику «Щас спяю», старые и новые песни».*

Накануне дня рождения артистка призналась, что немного переживает – все-таки дата серьезная!

«Настроение накануне всегда противоречивое: буду грустить, капризничать и плакать, что я никому не нужна и ничего не хочу, а потом все равно забомблю феерический праздник! И это снова будет Самый Лучший День!» – делилась Лариса со своими подписчиками в социальных сетях.

На платформе «Улей» можно купить несколько интересных лотов от певицы. Например, завтрак с Ларисой Грибалевой – популярный нынче формат встреч – обойдется в 200 белорусских рублей.

«На какую тему разговор? Не будем себя ограничивать, – говорит певица. – *Чашка ароматного кофе, вкусный десерт и уютная атмосфера легендарного кафе «Берёзка» настроят на нужную волну».*

Футболка с надписью «Я ягодка» (как на фото) – 30 рублей, выступление Ларисы Грибалевой на празднике (например, по случаю Нового года) будет стоить 1499 рублей.

Все лоты актуальны до конца ноября.

Марина ВИШНЕВСКАЯ.

Лариса с детьми.

ЧУЛІ?

Надзея Скардзіна плануе выпусціць калекцыю спартыўнага адзення

Днямі вядомая біятланістка сустракалася з кіраўніцтвам ААТ «Світанак» і абмяркоўвала магчымыя варыянты супрацоўніцтва.

«Для Надзеі была арганізавана экскурсія на вытворчасць прадпрыемства, а таксама ўручаны памятны прэзент – фуфайка з вывяай тытулаванай спартсменкі, выкананай метадам лічбавага друку на вытворчасці «Світанка», – *паведамляе zhodinonews.by.* – У ходзе сустрэчы абмяркоўваліся пытанні аб перспектывах супрацоўніцтва і магчымым сумесным праекце па распрацоўцы новай спартыўнай калекцыі, якая выпускаецца «Світанкам» пад маркай SPORTSLINE, з улікам прафесійных рэкамендацый алімпійскай чэмпіёнкі».

На фота: Надзея Скардзіна і дырэктар «Світанка» Юрый Лукашэвіч.

ВІНШУЕМ!

З прыгодамі і медалямі…

35 узнагарод на чэмпіянаце свеце! Такі падарунак зрабілі спартсмены Беларускай федэрацыі шатакан каратэ-до, якая 25 кастрычніка адзначыла сваё 27-годдзе.

Кіраўнік федэрацыі ***Андрэй ВІЛЬКІН*** *распавёў «Народнай Волі» пра паездку каманды ў Малдову, сямейныя рэкорды і любоў да каратэ, якая не вымяраецца грашыма.*

На першынстве свету па шатакан каратэ-до, які праходзіў у Малдове, беларускія каратысты заваявалі ў розных узроставых катэгорыях 13 залатых, 7 сярэбраных і 15 бронзавых медалёў, а ў агульным заліку каманда заняла 2-е месца.

– На сёння ў нашай федэрацыі каля 5 тысяч сябраў, – кажа Андрэй Якаўлевіч. – Кожны год ездзім на чэмпіянаты Еўропы і свету, з якіх без медалёў не вяртаемся. Праўда, дзяржаве нашы выступленні, што называецца, да лямпачкі, таму ўсё трымаецца на ўласнай ініцыятыве.

Да чэмпіянату рыхталіся сур'ёзна: летам праводзілі зборы, у верасні выступалі на Кубку Беларусі, дзе і прайшоў адбор да спаборніцтваў. У выніку ў нацыянальнай камандзе былі прадстаўлены 17 клубаў і арганізацый. Дарэчы, наша зборная не была на першынстве самай прадстаўнічай. У гэтым плане ў лідарах знаходзіліся Румынія і Балгарыя, чые каманды, да слова, фінансавала дзяржава.

– А вашу каманду хто фінансаваў?

– Практычна ўсё – за кошт уласных сродкаў. Нейкія грошы федэрацыя знайшла, бацькі спартсменаў і самі спартсмены ўдзельнічалі ў фінансаванні паездкі, Міжнародная федэрацыя таксама дапамагае… Адным словам, арандавалі аўтобус і адправіліся за перамогамі. Агулам уся паездка абышлася прыкладна ў 10 тысяч еўра.

– Дабраліся без прыгод?

– Вельмі ўразілі дрэнныя дарогі ва Украіне і Малдове. Ехалі па бетонцы, якую, відаць, з 1970-х гадоў не прыводзілі ў парадак, і ў адзін цудоўны момант наш аўтобус не вытрымаў такіх нагрузак. У выніку даваўся яго рамантаваць.

Акрамя таго, у Малдову ехалі праз Прыднястроўе, а там, як вядома, свая мяжа і свае парадкі. Запатрабавалі мытны збор за праезд па тэрыторыі. «Колькі?» – пытаемся ў памежнікаў. «Дваццаць пяць», – адказваюць. «Чаго дваццаць пяць?» – «Якая валюта ёсць, таго і дваццаць пяць. Толькі не беларускія рублі». У выніку аддалі 25 расійскіх рублёў, хаця, як я зразумеў, не адмовіліся б і ад такой сумы ў доларах альбо еўра. Такія вось законы!

-- Выступленне каманды, нягледзячы на ўсё, аказалася проста цудоўным…

– Другое месца ў агульным заліку – гэта і на самай справе вельмі добры вынік. Перамаглі румыны, але ў іх была адна з самых прадстаўнічых зборных. Дарэчы, для нашай каманды гэта быў 78-ы чэмпіянат такога ўзроўню, за гэты час заваявана больш за тысячу медалёў. І займаемся мы гэтым не дзеля таго, каб зарабляць грошы. Каратэ – гэта стыль жыцця, і на спаборніцтвах выступалі самыя розныя спартсмены. Напрыклад, два бронзавыя медалі атрымала маці шасцярых дзяцей Алена Корвін-Кучынская. З перамогай вярнуўся 62-гадовы Міхаіл Аўсеюшкін, якому некалькі гадоў таму замянілі тазабедраны сустаў. Многія выступалі цэлымі сем'ямі.

– Ведаю, што і ў вашай сям'і каратэ – гэта неад'емная частка жыцця.

– Для жонкі Святланы выступленне на гэтых спаборніцтвах было ў пэўным сэнсе гістарычным – у Малдове яна заваявала свой соты залаты медаль. Дачка Вольга таксама мае каля 100 медалёў на розных спаборніцтвах, 7-гадовая ўнучка Вераніка на чэмпіянаце ў малодшай узроставай групе таксама атрымала залаты медаль. Так што традыцыі працягваюцца…

Алесь СІВЫ.

ПОНЕДЕЛЬНИК, 29 ОКТЯБРЯ

Беларусь 1

06.00, 07.20, 08.15 «Доброе утро, Беларусь!».
07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 00.35 «Новости».
07.05, 08.05 «Новости экономики».
07.10, 08.10, 18.15, 00.15 «Зона Х».
09.10 «Главный эфир».
10.20, 12.10, 18.35, 19.20 «Королева красоты». Сериал.
12.45, 13.05, 14.35, 15.25 «Гражданка Катерина». Сериал.
15.15, 18.00 «Новости региона».
17.05 «Белорусское времечко».
21.00 «Панорама».
21.50 Хроникально-документальный телефильм.
22.20 «След». Сериал.
23.55 «Арена».
00.55 «День спорта».

Беларусь 2

07.00 «Телеутро».
09.00, 18.30 «Тэлебарометр».
09.05, 20.05 «Понять. Простить». Док.сериал.
09.40 «Копейка в копейку».
10.15 «Свадьба вслепую».
11.55 «Чип и Дейл спешат на помощь». Мультсериал.
12.45 «Вольт». Мультфильм.
14.20 «Ужастики». Х/ф.
16.15 «Иллюзия обмана-2». Х/ф.
19.15 «Суперлото».
20.40, 22.05 «Папа попал».
22.00 «КЕНО».
23.00 «Иди сюда и танцуй».
23.05 «Сыграй меня, если сможешь».
23.45 «Центральная больница». Сериал.

Беларусь 3

07.00 «Дабраранак».
07.35 «Беларуская кухня».
08.05, 12.00, 19.55 «Навіны культуры».
08.25, 12.20 «Гэты дзень».
08.30 «Нацыянальны хіт-парад».
09.25, 19.15 «Дзесяць фатаграфій».
10.05 «Навукаманія».
10.30, 14.40 «Авіяносныя караблі Савецкага Саюза».
11.10 «Майстры і куміры».
12.30 «Беларусы». Андрэй Мартынюк.
12.55 «Наперад у мінулае».
13.20, 21.05 «Сямнаццаць імгненняў вясны». Серыял.
15.20, 22.20 «Утаймавальніца тыграў». М/ф.
17.05 «Люблю і памятаю».
17.50 «Белы праклён». М/ф.
20.15 «Майстэрня. Гісторыя аднаго мастака».
20.40 «Калыханка».

Беларусь 5

07.10 Футбол. «Динамо-Минск»–«Динамо» (Брест).
09.00 «Итоги недели».
09.40 Борьба. Чемпионат мира. Финалы.
11.45 «Большой спорт».
12.25 Бокс. Всемирная суперсерия. ¼ финала.
14.30 Теннис. WTA. Итоговый турнир.
16.30 Футбол. Чемпионат Англии.
18.25 «Время футбола».
19.10 «Овертайм. КХЛ».
19.25 Хоккей. КХЛ. «Динамо-Минск»–«Амур» (Хабаровск) (в перерывах – «Овертайм. КХЛ»).
21.55 Футбол. Чемпионат Англии. Обзор тура.
22.55 Футбол. Чемпионат Англии. «Тоттенхэм»–«Манчестер Сити». Прямая трансляция (в перерыве – «Спорт-центр»).

ОНТ

06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 08.00, 08.30, 09.00, 11.00, 13.00, 16.00, 18.00, 20.30, 00.20«Наши новости».
06.10, 07.10, 08.10 «Наше утро».
09.10 «Контуры».
10.00 «Жить здорово!».
11.10 «Контрольная закупка».
11.50 «Модный приговор».
13.10 «Страна Оз». Сериал.
15.00 «Давай поженимся!».
16.20, 00.15 «Мужское/женское».
17.30, 18.20 «На самом деле».
18.55 «Удача в придачу!» с «Евроопт». Дневник.
19.00 «Пусть говорят».
20.00 «Время».
21.10 «Мажор». Сериал.
22.15 «Бессонница». Сериал.
23.15 «Наша жизнь».

РТР-Беларусь

07.00 «Утро России».
10.55 «Погода на неделю».
11.00, 14.00, 20.00 «Вести».
11.25 «О самом главном».
12.30, 14.35 «Ты мой свет». Х/ф.
13.35 «Наше дело».
13.50, 16.50, 19.50, 23.00 «Новости – Беларусь».
15.35 «60 минут».
17.00 «Вести. Местное время».
17.25 «Судьба человека».
18.30 «Андрей Малахов. Прямой эфир».
20.40 «В чужом краю». Сериал.
23.10 «Морозова». Сериал.
00.50 «Вечер».

НТВ-Беларусь

05.55 «Астропрогноз».
06.00, 07.00, 08.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 23.45 «Сегодня».
06.10 «Мальцева».
07.10 «Деловое утро НТВ».
07.55, 08.05 «Возвращение Мухтара». Сериал.
09.40 «За гранью».
10.20 «Жди меня».
11.15 «Москва. Три вокзала». Сериал.
13.25, 18.30 «Обзор. Чрезвычайное происшествие».
14.05 «Крутая история».
15.00 «Новые русские сенсации».
16.35 «Ты не поверишь!».
17.25 «ДНК».
19.45 «Шеф. Игра на повышение». Сериал.
21.25 «Ворона». Сериал.
23.20 «ЧП.by».
00.00 «Подозреваются все».

СТВ

05.30 «Большой город».
06.00, 07.30, 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 «24 часа».
06.10, 20.15 «Минщина».
06.20, 07.45 «Утро. Студия хорошего настроения».
09.05 «Добро пожаловаться!».
09.25 «Неделя».
10.40 «Документальный спецпроект».
12.20 «Водить по-русски».
12.40, 23.55 «Самые шокирующие гипотезы».
13.45 «Секретные территории».
14.45 «Пища богов».
15.45, 16.50 «Котовский». Сериал.
19.55, 23.00 «СТВ-спорт».
20.05 «Столичные подробности».
20.25 «Белые волки». Сериал.
22.05 «Смотреть всем!».
23.05 «Загадки человечества».
00.40 «Минтранс».
01.15 «Самая полезная программа».

Мир

06.00, 10.10, 05.40 «Оттепель». Сериал.
10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 00.00 «Новости».
13.15 «Зал суда. Битва за деньги».
14.00, 02.05 «Дела семейные. Битва за будущее».
15.00 «Дела семейные. Новые истории».
16.15, 01.15 «Игра в кино».
17.10, 18.05 «Возвращение Мухтара-2». Сериал.
19.25, 02.55 «Агент особого назначения». Сериал.
21.30 «Первый эшелон». Х/ф.
00.10 «Школа жизни: комсомол».
04.25 «Наше кино. История большой любви».
05.05 «Культ/Туризм».

Россия Культура

06.30, 07.00, 07.30, 08.20, 10.00, 15.00, 19.30, 23.40 «Новости культуры».
06.35 «Пешком…».
07.05 «Эффект бабочки».
07.35, 22.25 «Сита и Рама». Сериал.
08.25 «Мальчики державы».
08.55, 16.40 «Ольга Сергеевна». Сериал.
10.15 «Наблюдатель».
11.10, 01.40 «Мы не сдаемся, мы идем».
12.15, 18.45, 01.00 «Власть факта».
13.00 «Линия жизни». Юбилей Елены Драпеко.
14.00 «Забайкальская одиссея».
15.10 «На этой неделе… 100 лет назад. Нефронтовые заметки».
15.35 «Агора».
17.40 «Исторические концерты. Великие дирижеры».
19.45 «Главная роль».
20.05 «Правила жизни».
20.30 «Спокойной ночи, малыши!».
20.45 «Ступени цивилизации».
21.45 «Сати. Нескучная классика».
23.10 «Культурный отдых».
00.00 «ВоваНина».
02.50 «Цвет времени».

Белсат

07.00, 21.00, 00.25 «Аб'ектыў».
07.15 «ПраСвет».
07.55 «Над Нёмнам».
08.10 «Беларускі свет».
08.35 «Эксперт».
08.55 «Зона «Свабоды».
09.35 «Планета Зямля». Серыял.
10.25 «Intermarium: 17 верасня 1939 года – вызваленне ці акупацыя?».
11.15 «Дарэлы». Серыял.
12.05 «Абарваныя жыцці: Уладзімір Высоцкі». Д/ф.
13.00 «Народжаны наноў». М/ф.
15.10 «Каханне і секс у Японіі». Д/ф.
16.15 «Хай так TV».
16.45 «Я не буду гэтага есці».
17.20 «Разбурэнне наратыву. Дэзінфармацыя: Расія і Фінляндыя». Д/ф.
17.55 «Невядомая Беларусь»: «Зніклая паэзія». Д/ф.
18.30 «Даты праўды: 1941–1944. Савецкія партызаны».
18.50, 21.40 «Загадкі беларускай гісторыі»: «Алаіза Пашкевіч. Чужая Цётка».
19.05, 01.10 «Асабісты капітал».
19.30 «Вось так».
19.50, 21.25, 23.25, 00.50 «Студыя «Белсат».
22.00 «Новы свет». М/ф.

ВТОРНИК, 30 ОКТЯБРЯ

Беларусь 1

06.00, 07.20, 08.15 «Доброе утро, Беларусь!».
07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.30, 00.25 «Новости».
07.05, 08.05 «Новости экономики».
07.10, 08.10, 18.15, 00.05 «Зона Х».
09.10, 22.10 «След». Сериал.
10.55, 12.10, 18.35, 19.20 «Королева красоты». Сериал.
13.05 «Детский доктор».
13.35 «День в большом городе».
14.35, 15.25 «Бессмертник. Вера и правда». Сериал.
15.15, 18.00 «Новости региона».
17.05 «Белорусское времечко».
21.00 «Панорама».
21.50 «Специальный репортаж».
23.45 «Сфера интересов».
00.40 «День спорта».

Беларусь 2

07.00 «Телеутро».
09.00, 17.30 «Тэлебарометр».
09.05, 19.45 «Понять. Простить». Док.сериал.
09.45, 20.15 «Семейные истории».
10.20, 22.05 «Экстрасенсы-детективы».
11.25, 17.35 «Без срока давности». Сериал.
13.35, 23.50 «Центральная больница». Сериал.
14.40 «Свидание с будущим».
15.40 «Ничего себе ньюз».
15.45, 23.05 «Пин_код».
16.30 «Свадебный размер».
20.50 «Обмен женами».
22.00 «Спортлото 6 из 49», «КЕНО».

Беларусь 3

07.00 «Дабраранак».
07.35 «Беларуская кухня».
08.05, 12.00, 20.00 «Навіны культуры».
08.25, 12.20, 20.20 «Гэты дзень».
08.30, 17.55 «Ганна Герман». Серыял.
09.20, 18.50 «Дзесяць фатаграфій».
10.00, 14.30 «Знішчальнікі Другой сусветнай вайны». Д/ф.
10.45 «Паветраны рамізнік». М/ф.
12.25 «Беларусы».
12.55 «Жывая культура».
13.20, 21.05 «Сямнаццаць імгненняў вясны». Серыял.
15.10 «Андрэй Бембель: смерць, перамога, слава».
15.35, 22.20 «Час кіно».
15.45, 22.30 «Масакра». М/ф.
17.30 «Камертон».
19.30 «Ваша лато», «Пяцёрачка».
20.25 «Суразмоўцы».
20.40 «Калыханка».

Беларусь 5

07.10 Хоккей. КХЛ.
09.05, 22.30 Мини-футбол. Товарищеский матч. Беларусь–Италия.
10.40 «Время футбола».
11.25 «Легенды мирового спорта».
11.55, 16.25 «Спорт-микс».
12.05 «Пит-стоп».
12.35 Футбол. Чемпионат Англии.
14.35 Баскетбол.
16.35 Футбол. Чемпионат Англии. Обзор тура.
17.35 «Матч-пойнт».
18.10 Гандбол. Прямая трансляция (в перерыве – «Спорт-центр»).
19.40 Хоккей (в перерывах – «Спорт-центр»).
22.00 «Спорт-кадр».

ОНТ

06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 08.00, 08.30, 09.00, 11.00, 13.00, 16.00, 18.00, 20.30, 00.55 «Наши новости».
06.10, 07.10, 08.10 «Наше утро».
09.10 «Сегодня 30 октября. День начинается».
10.00 «Жить здорово!».
11.10 «Модный приговор».
12.20, 13.10 «Страна Оз». Сериал.
14.40 «Давай поженимся!».
15.35, 16.20, 23.55 «Мужское/женское».
16.55 «На самом деле».
18.20 «Удача в придачу!» с «Евроопт».
19.05 «Пусть говорят».
20.00 «Время».
21.10 «Мажор». Сериал.
22.15 «Бессонница». Сериал.
23.20 «Анатолий Капский: линии жизни».

РТР-Беларусь

07.00 «Утро России».
11.00, 14.00, 20.00 «Вести».
11.25 «О самом главном».
12.35, 14.25, 20.40 «В чужом краю». Сериал.
13.50, 16.50, 19.50, 23.00 «Новости – Беларусь».
15.35 «60 минут».
17.00 «Вести. Местное время».
17.25 «Судьба человека».
18.30 «Андрей Малахов. Прямой эфир».
22.30, 23.10 «Морозова». Сериал.
00.25 «Вечер».

НТВ-Беларусь

05.55 «Астропрогноз».
06.00, 07.00, 08.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 23.45 «Сегодня».
06.10 «Мальцева».
07.10 «Деловое утро НТВ».
07.55, 08.05 «Возвращение Мухтара». Сериал.
09.40, 23.20 «ЧП.by».
10.20 «Свидетели». Сериал.
11.15 «Москва. Три вокзала». Сериал.
13.25, 18.30 «Обзор. Чрезвычайное происшествие».
14.05, 16.35 «Улицы разбитых фонарей». Сериал.
17.25 «ДНК».
19.45 «Куба». Сериал.
21.25 «Ворона». Сериал.
00.00 «Подозреваются все».

СТВ

05.30 «Центральный регион».
06.00, 07.30, 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 «24 часа».
06.10, 20.15 «Минщина».
06.20, 07.45 «Утро. Студия хорошего настроения».
09.00, 23.05 «Загадки человечества».
10.40, 20.25 «Белые волки». Сериал.
12.20 «Водить по-русски».
12.40, 23.55 «Самые шокирующие гипотезы».
13.45 «Секретные территории».
14.45 «Пища богов».
15.45, 16.50 «Котовский». Сериал.
19.55, 23.00 «СТВ-спорт».
20.05 «Столичные подробности».
22.05 «Смотреть всем!».
00.40 «Документальный спецпроект».

Мир

06.00, 10.10 «Оттепель». Сериал.
10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 00.00 «Новости».
13.15 «Зал суда. Битва за деньги».
14.00, 01.35 «Дела семейные. Битва за будущее».
15.00, 02.25 «Дела семейные. Новые истории».
16.15, 00.40 «Игра в кино».
17.10, 18.05 «Возвращение Мухтара-2». Сериал.
19.20, 03.15 «Агент особого назначения». Сериал.
22.20, 00.10 «Журов». Сериал.
05.25 «Наше кино. История большой любви».

Россия Культура

06.30, 07.00, 07.30, 08.20, 10.00, 15.00, 19.30, 23.40 «Новости культуры».
06.35 «Пешком…».
07.05, 20.05 «Правила жизни».
07.35, 22.25 «Сита и Рама». Сериал.
08.25, 13.45 «Первые в мире».
08.45, 16.20 «Ольга Сергеевна». Сериал.
10.15 «Наблюдатель».
11.10, 01.25 «Хоккей, хоккей…».
12.15, 18.40, 00.40 «Тем временем. Смыслы».
13.05 «Мы – грамотеи!».
14.00 «Древний Египет – жизнь и смерть в Долине Царей».
15.10 «Эрмитаж».
15.40 «Белая студия».
17.30 «Исторические концерты. Великие дирижеры».
19.45 «Главная роль».
20.30 «Спокойной ночи, малыши!».
20.45 «Ступени цивилизации».
21.45 «Искусственный отбор».
23.10 «Культурный отдых».
00.00 «Соловецкий. Первый и последний».
02.25 «Иван Озеров. Мудрец из Чухломы».

Белсат

07.00, 08.30, 13.35, 15.05, 19.50, 21.25, 00.00, 01.30 «Студыя «Белсат».
08.05, 14.40, 21.00, 01.05 «Аб'ектыў».
08.45, 15.25 «Загадкі беларускай гісторыі»: «Алаіза Пашкевіч. Чужая Цётка».
09.05, 15.40 «Асабісты капітал».
09.25 «Лонданцы-2». Серыял.
10.10, 17.45 «Эксперт».
10.30, 18.40, 01.50 «Мова нанова»: «Аўтызм».
11.00 «Планета Зямля». Серыял.
11.50 «Час без паветра». М/ф.
16.05 «Ваенныя дзяўчаты». Серыял.
16.50«Абарваныя жыцці: Уладзімір Высоцкі». Д/ф.
18.05 «Я не буду гэтага есці».
19.05, 02.15 «Беларускі свет».
19.30 «Вось так».
21.40 «Карона каралёў». Серыял.
22.35 «Intermarium: 17 верасня 1939 года – вызваленне ці акупацыя?». Д/ф.
23.25 «Разбурэнне наратыву. Дэзінфармацыя: Расія і Фінляндыя». Д/ф.

СРЕДА, 31 ОКТЯБРЯ

Беларусь 1

06.00, 07.20, 08.15 «Доброе утро, Беларусь!».
07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 00.20 «Новости».
07.05, 08.05 «Новости экономики».
07.10, 08.10, 18.15, 00.00 «Зона Х. Криминальные новости».
09.10, 22.05 «След». Сериал.
10.55, 12.10, 18.35, 19.20 «Королева красоты». Сериал.
13.05 «Детский доктор».
13.35 «День в большом городе».
14.35, 15.25 «Бессмертник. Вера и правда». Сериал.
15.15, 18.00 «Новости региона».
17.05 «Белорусское времечко».
21.00 «Панорама».
21.50 «На контроле президента».
23.40 «Сфера интересов».
00.40 «День спорта».

Беларусь 2

07.00 «Телеутро».
09.00, 17.30 «Тэлебарометр».
09.05, 19.50 «Слепая». Док.сериал.
10.15, 22.05 «Экстрасенсы-детективы».
11.20, 17.35 «Без срока давности». Сериал.
13.30, 23.55 «Центральная больница». Сериал.
14.35 «Близнецы».
15.40 «Ничего себе ньюз».
15.45, 23.10 «Пин_код».
16.30 «Свадебный размер».
20.50 «Обмен женами».
22.00 «Спортлото 5 из 36», «КЕНО».

Беларусь 3

07.00 «Дабраранак».
07.35 «Беларуская кухня».
08.05, 12.00, 19.55 «Навіны культуры».
08.25, 12.20 «Гэты дзень».
08.30, 17.55 «Ганна Герман». Серыял.
09.20, 18.50 «Дзесяць фатаграфій».
10.00, 14.30 «Знішчальнікі Другой сусветнай вайны». Д/ф.
10.35 «Сэрцы чатырох». М/ф.
12.25 «Беларусы». Зоя Белахвосцік.
12.55 «Жывая культура».
13.20, 21.05 «Сямнаццаць імгненняў вясны». Серыял.
15.10 «Партызаны».
15.35, 22.10 «Час кіно».
15.45, 22.20 «У тумане». М/ф.
19.25 «Артэфакты».
20.15 «Я хачу гэта ўбачыць!».
20.40 «Калыханка».

Беларусь 5

07.10 «Спорт-кадр».
07.40 Хоккей. Чемпионат Беларуси.
09.40 «Матч-пойнт».
10.10 Гандбол.
11.45, 15.35 «Спорт-микс».
11.55 Мини-футбол. Товарищеский матч. Беларусь–Италия.
13.30 Футбол. Лига чемпионов УЕФА.
15.45 «Козел про футбол».
16.05 «Легенды мирового спорта».
16.40, 20.35 Футбол (в перерыве – «Спорт-центр»).
18.40 Баскетбол. «Цмокі-Мінск»–«Петролина АЕК» (Кипр). Прямая трансляция (в перерыве – «Спорт-центр»).
22.35 «Анатолий Капский. Жизнь за мечту».
23.20 «Слэм-данк».

ОНТ

06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 08.00, 08.30, 09.00, 13.00, 16.00, 18.00, 20.30, 01.10 «Наши новости».
06.10, 07.10, 08.10 «Наше утро».
09.10 «Сегодня 31 октября. День начинается».
10.00 «Жить здорово!».
11.10 «Контрольная закупка».
11.50 «Модный приговор».
13.10 «Страна Оз». Сериал.
15.00 «Давай поженимся!».
16.20, 23.20 «Мужское/женское».
17.30, 18.20 «На самом деле».
18.55 «Удача в придачу!» с «Евроопт».
19.00 «Пусть говорят».
20.00 «Время».
21.10 «Мажор». Сериал.
22.15 «Бессонница». Сериал.
00.20 «Вечерний Ургант».

РТР-Беларусь

07.00 «Утро России».
11.00, 14.00, 20.00 «Вести».
11.25 «О самом главном».
12.35, 14.25, 20.40 «В чужом краю». Сериал.
15.35 «60 минут».
13.50, 16.50, 19.50, 23.00 «Новости – Беларусь».
17.00 «Вести. Местное время».
17.25 «Судьба человека».
18.30 «Андрей Малахов. Прямой эфир».
22.30, 23.10 «Морозова». Сериал.
00.35 «Вечер».

НТВ-Беларусь

05.55 «Астропрогноз».
06.00, 07.00, 08.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 23.45 «Сегодня».
06.10 «Мальцева».
07.10 «Деловое утро НТВ».
07.55, 08.05 «Возвращение Мухтара». Сериал.
09.40, 23.20 «ЧП.by».
10.20 «Свидетели». Сериал».
11.15 «Москва. Три вокзала». Сериал.
13.25, 18.30 «Обзор. Чрезвычайное происшествие».
14.05, 16.35 «Улицы разбитых фонарей».
17.25 «ДНК».
19.45 «Куба». Сериал.
21.25 «Ворона». Сериал.
00.00 «Подозреваются все».

СТВ

05.30 «Неделя спорта».
06.00, 07.30, 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 «24 часа».
06.10, 20.15 «Минщина».
06.20, 07.45 «Утро. Студия хорошего настроения».
09.00 «Минск и минчане».
09.30, 23.05 «Загадки человечества».
10.40, 20.25 «Белые волки». Сериал.
12.20 «Водить по-русски».
12.40, 23.55 «Самые шокирующие гипотезы».
13.45 «Секретные территории».
14.45 «Пища богов».
15.45, 16.50 «Черные кошки». Сериал.
19.55, 23.00 «СТВ-спорт».
20.05 «Столичные подробности».
22.05 «Смотреть всем!».
00.40 «Документальный спецпроект».

Мир

06.00 «Ой, мамочки!».
06.30, 10.10 «Оса». Сериал.
10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 00.00 «Новости».
13.15 «Зал суда. Битва за деньги».
14.00, 01.35 «Дела семейные. Битва за будущее».
15.00, 02.25 «Дела семейные. Новые истории».
16.15, 00.40 «Игра в кино».
17.10, 18.05 «Возвращение Мухтара-2». Сериал.
19.20, 03.05 «Агент особого назначения». Сериал.
22.20, 00.10 «Журов». Сериал.
05.25 «Наше кино. История большой любви».

Россия Культура

06.30, 07.00, 07.30, 08.20, 10.00, 15.00, 19.30, 23.40 «Новости культуры».
06.35 «Пешком…».
07.05, 20.05 «Правила жизни».
07.35, 22.25 «Сита и Рама». Сериал.
08.30, 16.20 «Ольга Сергеевна». Сериал.
10.15 «Наблюдатель».
11.10, 01.30 «Я возвращаю ваш портрет…».
12.15, 18.40, 00.45 «Что делать?».
13.05 «Доктор Воробьев. Перечитывая автобиографию».
14.00 «Древний Египет – жизнь и смерть в Долине Царей».
15.10 «Библейский сюжет».
15.40 «Сати. Нескучная классика…».
17.50 «Исторические концерты. Великие дирижеры».
19.45 «Главная роль».
20.30 «Спокойной ночи, малыши!».
20.45 «Ступени цивилизации».
21.45 «Кино о кино».
23.10 «Культурный отдых».
00.00 «Владимир Маканин. Цена личного голоса».
02.35 «Мировые сокровища».

Белсат

07.00, 08.30, 13.25, 14.55, 19.50, 21.25, 00.50, 02.20 «Студыя «Белсат».
08.05, 14.30, 21.00, 01.55 «Аб'ектыў».
08.50, 15.10 «Мова нанова»: «Аўтызм».
09.15, 15.40 «Беларускі свет».
09.35 «Лонданцы-2». Серыял.
10.20, 17.40 «Кулінарныя падарожжы Роберта Макловіча».
10.45, 16.45 «Карона каралёў». Серыял.
11.40 «Старажытны Рым: узлёт і падзенне імперыі». Серыял.
12.30 «Кожны з нас»: «Усім па 500».
16.00 «Intermarium: 17 верасня 1939 года – вызваленне ці акупацыя?».
18.05 «Хай так TV».
18.35, 02.40 «Вяскоўцы».
19.05, 03.20 «Маю права».
19.30 «Вось так».
21.45 «Інспектар Бэнкс». Серыял.
23.15 «Дом». Серыял.

ЧЕТВЕРГ, 1 НОЯБРЯ

Беларусь 1

06.00, 07.20, 08.15 «Доброе утро, Беларусь!».
07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 00.35 «Новости».
07.05, 08.05 «Новости экономики».
07.10, 08.10, 18.15, 00.15 «Зона Х. Криминальные новости».
08.50 Слово митрополита Тадеуша Кондрусевича на День всех святых.
09.10, 22.20 «След». Сериал.
10.55, 12.10, 18.35, 19.20 «Королева красоты». Сериал.
13.05 «Детский доктор».
13.35 «День в большом городе».
14.35, 15.25 «Бессмертник. Вера и правда». Сериал.
15.15, 18.00 «Новости региона».
17.05 «Белорусское времечко».
21.00 «Панорама».
21.50 «Женщины и спорт».
23.55 «Сфера интересов».
00.55 «День спорта».

Беларусь 2

07.00 «Телеутро».
09.00, 17.35 «Тэлебарометр».
09.10, 19.55 «Слепая». Док.сериал.
10.20, 22.05 «Экстрасенсы-детективы».
11.25, 17.40 «Без срока давности». Сериал.
13.35, 23.55 «Центральная больница». Сериал.
14.35 «ЖаннаПомоги».
15.40 «Ничего себе ньюз».
15.45, 23.10 «Пин_код».
16.30 «Свадебный размер».
20.55 «Третий лишний».
22.00 «Спортлото 6 из 49», «КЕНО».

Беларусь 3

07.00 «Дабраранак».
07.35 «Беларуская кухня».
08.05, 12.00, 19.55 «Навіны культуры».
08.25, 12.20 «Гэты дзень».
08.30, 17.55 «Ганна Герман». Серыял.
09.20, 18.50 «Дзесяць фатаграфій».
10.00, 14.45 «Знішчальнікі Другой сусветнай вайны». Д/ф.
10.35 «Чакай мяне». М/ф.
12.25 «Беларусы».
12.55 «Жывая культура».
13.20, 21.05 «Сямнаццаць імгненняў вясны». Серыял.
15.25, 22.25 «Час кіно».
15.35, 22.35 «Роля». М/ф.
19.25 «Артэфакты».
20.15 «Я хачу гэта ўбачыць!».
20.40 «Калыханка».

Беларусь 5

07.10, 12.05 Футбол. Чемпионат Беларуси.
09.05 «Анатолий Капский. Жизнь за мечту».
09.50 Баскетбол. Кубок ФИБА.
11.35, 16.05 «Легенды мирового спорта».
14.00 «Козел про футбол».
14.20 «Спорт-микс».
14.30 Теннис. Турнир WTA. Финал.
16.35 Футбол. Лига Европы УЕФА.
17.35 «Хоккей для всех».
18.05 «Слэм-данк».
18.35 «Овертайм».
19.10 «Овертайм. КХЛ».
19.25 Хоккей. КХЛ. Прямая трансляция (в перерывах – «Овертайм. КХЛ).
22.00 «Спорт-центр».
22.10 Смешанные единоборства. UFC.

ОНТ

06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 08.00, 08.30, 09.00, 11.00, 13.00, 16.00, 18.00, 20.30, 01.10 «Наши новости».
06.10, 07.10, 08.10 «Наше утро».
09.10 «Сегодня 1 ноября. День начинается».
10.00 «Жить здорово!».
11.10 «Контрольная закупка».
11.50 «Модный приговор».
13.10 «Страна Оз». Сериал.
15.00 «Давай поженимся!».
16.20, 23.20 «Мужское/Женское».
17.30, 18.20 «На самом деле».
18.55 «Удача в придачу!» с «Евроопт». Дневник.
19.00 «Пусть говорят».
20.00 «Время».
21.10 «Мажор». Сериал.
22.15 «Бессонница». Сериал.
00.20 «Вечерний Ургант».

РТР-Беларусь

07.00 «Утро России».
11.00, 14.00, 20.00 «Вести».
11.25 «О самом главном».
12.35, 14.25, 20.40 «В чужом краю». Сериал.
13.50, 16.50, 19.50, 23.00 «Новости – Беларусь».
15.35 «60 минут».
17.00 «Вести. Местное время».
17.25 «Судьба человека».
18.30 «Андрей Малахов. Прямой эфир».
22.30, 23.10 «Морозова». Сериал.
00.25 «Вечер».

НТВ-Беларусь

05.55 «Астропрогноз».
06.00, 07.00, 08.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 23.45 «Сегодня».
06.10 «Мальцева».
07.10 «Деловое утро НТВ».
07.55, 08.05 «Возвращение Мухтара». Сериал.
09.40, 23.20 «ЧП.by».
10.20 «Свидетели». Сериал.
11.15 «Москва. Три вокзала». Сериал.
13.25, 18.30 «Обзор. Чрезвычайное происшествие».
14.05, 16.35 «Улицы разбитых фонарей». Сериал.
17.25 «ДНК».
19.45 «Куба». Сериал.
21.25 «Ворона». Сериал.
00.00 «Подозреваются все».

СТВ

05.30 «Смотреть всем!».
06.00, 07.30, 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 «24 часа».
06.10, 20.15 «Минщина».
06.20, 07.45 «Утро. Студия хорошего настроения».
09.10, 23.05 «Загадки человечества».
10.40 «Белые волки». Сериал.
12.20 «Водить по-русски».
12.40, 23.55 «Самые шокирующие гипотезы».
13.45 «Секретные территории».
14.45 «Пища богов».
15.45, 16.50 «Черные кошки». Сериал.
19.55, 23.00 «СТВ-спорт».
20.05 «Столичные подробности».
20.25 «Специальный репортаж СТВ».
20.45 «Шулер». Сериал.
00.40 «Документальный спецпроект».

Мир

06.00 «Держись, шоубиз!».
06.30, 10.10 «Оса». Сериал.
10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 00.00 «Новости».
13.15 «Зал суда. Битва за деньги».
14.00, 01.35 «Дела семейные. Битва за будущее».
15.00, 02.25 «Дела семейные. Новые истории».
16.15, 00.35 «Игра в кино».
17.10, 18.05 «Возвращение Мухтара-2». Сериал.
19.20, 03.15 «Агент особого назначения». Сериал.
22.20, 00.10 «Журов». Сериал.
05.35 «Наше кино. История большой любви».

Россия Культура

06.30, 07.00, 07.30, 08.20, 10.00, 15.00, 19.30, 23.40 «Новости культуры».
06.35 «Пешком…».
07.05, 20.05 «Правила жизни».
07.35, 22.25 «Сита и Рама». Сериал.
08.25 «Первые в мире».
08.45, 16.20 «Два капитана». Х/ф.
10.15 «Наблюдатель».
11.10, 01.20 «Голубой огонек» в Колонном зале Дома союзов».
12.15, 18.45, 00.40 «Игра в бисер».
13.00 «Доктор Воробьев. Перечитывая автобиографию».
14.00 «Забытые царицы Египта».
15.10 «Моя любовь – Россия!».
15.40 «Острова».
17.35 «Исторические концерты. Великие дирижеры».
19.45 «Главная роль».
20.30 «Спокойной ночи, малыши!».
20.45 «Ступени цивилизации».
21.40 «Энигма. Мизия».
23.10 «Культурный отдых».
00.00 «Черные дыры. Белые пятна».
02.25 «Степан Макаров. Беспокойный адмирал».

Белсат

07.00, 08.30, 13.20, 14.50, 19.50, 21.25, 00.05, 01.35 «Студыя «Белсат».
08.05, 14.25, 21.00, 01.10 «Аб'ектыў».
08.50, 15.10 «Вяскоўцы».
09.20, 15.40 «Маю права».
09.45 «Лонданцы-2». Серыял.
10.25 «Беларускі свет».
10.45 «Гісторыя пад знакам «Пагоні».
10.55, 16.40 «Глыбокая вада-2». Серыял.
11.45 «Інспектар Бэнкс». Серыял.
16.05 «Жыццё пасля цуду». Д/ф.
17.30 «Старажытны Рым: узлёт і падзенне імперыі». Серыял.
18.25 «Эксперт».
18.50, 01.55 «Абед». Рэпартаж.
19.05, 02.15 «Даты праўды: 1943–1945. Дзейнасць Саюза беларускай моладзі».
19.30 «Вось так».
21.45 «Братка». М/ф.
23.25 «Пітбуль». Серыял.

ПЯТНИЦА, 2 НОЯБРЯ

Беларусь 1

06.00, 07.20, 08.15 «Доброе утро, Беларусь!».
07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 01.50 «Новости».
07.05, 08.05 «Новости экономики».
07.10, 08.10, 18.15 «Зона Х».
09.10 «След». Сериал.
10.55, 12.10, 18.45, 19.20 «Королева красоты». Сериал.
13.05 «Детский доктор».
13.35 «День в большом городе».
14.35, 15.25 «Бессмертник. Вера и правда». Сериал.
16.05, 17.05 «Бессмертник. Рай там, где ты». Сериал.
15.15, 18.00 «Новости региона».
21.00 «Панорама».
21.50 «Клуб редакторов».
22.20 «Миллионерша». Сериал.
02.10 «День спорта».

Беларусь 2

07.00 «Телеутро».
09.00, 17.45 «Тэлебарометр».
09.05, 20.00 «Слепая». Док.сериал.
10.15, 21.00 «Человек-невидимка».
11.20, 17.50 «Без срока давности». Сериал.
13.35 «Центральная больница». Сериал.
14.35 «Свадебный размер».
15.40 «Ничего себе ньюз».
15.45 «Пин_код».
16.30 «Верю не верю».
17.20 «Кто я?».
22.00 «Спортлото 5 из 36», «КЕНО».
22.05 «Битва экстрасенсов. 17-й сезон».
00.05 «Умница Уилл Хантинг». Х/ф.

Беларусь 3

07.00 «Дабраранак».
07.35 «Беларуская кухня».
08.05, 12.00, 19.55 «Навіны культуры».
08.25, 12.20 «Гэты дзень».
08.30, 17.55 «Ганна Герман». Серыял.
09.20, 18.50 «Дзесяць фатаграфій».
10.00, 14.30 «Знішчальнікі Другой сусветнай вайны».
10.35 «Два байцы». М/ф.
11.50 «Размовы пра духоўнае».
12.25 «Сіла веры».
12.55 «Жывая культура».
13.20, 21.05 «Сямнаццаць імгненняў вясны». Серыял.
15.05, 22.15 «Час кіно».
15.15, 22.25 «Я не вярнуся». М/ф.
17.05 «Славянскі базар у Віцебску – 2014».
19.30 «Камертон».
20.15 «Я хачу гэта ўбачыць!».
20.40 «Калыханка».

Беларусь 5

07.10 «Овертайм».
07.40 Хоккей. КХЛ.
09.45, 14.45 «Легенды мирового спорта».
10.15, 11.25, 15.20 «Спорт-микс».
10.25 «Игры «на вырост».
10.55 «Матч-пойнт».
11.35 Борьба. Чемпионат мира.
14.15 «Тренировочный день».
15.30 Тяжелая атлетика. Прямая трансляция.
16.50 Хоккей. КХЛ. Прямая трансляция (в перерывах – «Спорт-центр»).
19.20 Хоккей. Чемпионат Беларуси. Прямая трансляция (в перерывах – «Спорт-центр»).
21.40 «Фактор силы».
22.10 Смешанные единоборства. UFC.
23.50 «Мир английской премьер-лиги». Видеожурнал.

ОНТ

06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 08.00, 08.30, 09.00, 11.00, 13.00, 16.00, 18.00, 20.30, 00.45 «Наши новости».
06.10, 07.10, 08.10 «Наше утро».
09.10 «Сегодня 2 ноября. День начинается».
10.00 «Жить здорово!».
11.10 «Контрольная закупка».
11.50 «Модный приговор».
13.10 «Страна Оз». Сериал.
15.00 «Мужское/Женское».
16.20, 18.20 «Желтый карлик». Х/ф.
18.55 «Удача в придачу!» с «Евроопт». Дневник.
19.00 «Поле чудес».
20.00 «Время».
21.10 «Голос. Перезагрузка».
23.15 «Что? Где? Когда?» в Беларуси». Осенняя серия игр.

РТР-Беларусь

07.00 «Утро России».
11.00, 14.00, 20.00 «Вести».
11.25 «О самом главном».
12.35, 14.25, 20.40, 23.10 «В чужом краю». Сериал.
13.50, 16.50, 19.50, 23.00 «Новости – Беларусь».
15.35 «60 минут».
17.00 «Вести. Местное время».
17.25 «Судьба человека».
18.30 «Андрей Малахов. Прямой эфир».
00.15 «Ночь в метро». Концертная программа в рамках XIII Международного фестиваля Юрия Башмета.

НТВ-Беларусь

05.55 «Астропрогноз».
06.00, 07.00, 08.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00 «Сегодня».
06.10 «Мальцева».
07.10 «Деловое утро НТВ».
07.55, 08.05 «Возвращение Мухтара». Сериал.
09.40, 23.20 «ЧП.by».
10.20 «Свидетели». Сериал.
11.15 «Москва. Три вокзала». Сериал.
13.25, 18.30 «Обзор. Чрезвычайное происшествие».
14.05, 16.35 «Улицы разбитых фонарей». Сериал.
17.25 «ДНК».
19.40 «Ворона». Сериал.
00.00 «Подозреваются все».

СТВ

05.30 «Смотреть всем!».
06.00, 07.30, 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 «24 часа».
06.10, 20.15 «Минщина».
06.20, 07.45 «Утро. Студия хорошего настроения».
09.10 «Специальный репортаж СТВ».
09.30, 23.05 «Загадки человечества».
10.40 «Шулер». Сериал.
12.40, 23.55 «Самые шокирующие гипотезы».
13.45 «Секретные территории».
14.45 «Пища богов».
15.45, 16.50 «Черные кошки». Сериал.
19.55, 23.00 «СТВ-спорт».
20.05 «Столичные подробности».
20.25 «Добро пожаловать!».
20.50 «Тайны Беларуси».
21.45 «Документальный проект».
00.40 «Зеркало». Х/ф.

Мир

06.00 «Как в ресторане».
06.30 «Оса». Сериал.
08.45, 10.15 «Счастье по рецепту». Сериал.
10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 00.00 «Новости».
10.10 «Евразия. Большая цифра».
13.15 «Зал суда. Битва за деньги».
14.00 «Дела семейные. Битва за будущее».
15.00 «Дела семейные. Новые истории».
16.15, 03.15 «Игра в кино».
17.10, 18.05 «Возвращение Мухтара-2». Сериал.
19.20, 04.00 «Агент особого назначения». Сериал.
21.20 «Неуловимые мстители». Х/ф.
22.55, 00.10 «Новые приключения неуловимых». Х/ф.
01.00 «Корона Российской империи, или Снова неуловимые». Х/ф.
05.30 «Наше кино. История большой любви».

Россия Культура

06.30, 07.00, 07.30, 08.20, 10.00, 15.00, 19.30, 23.00 «Новости культуры».
06.35 «Пешком...».
07.05 «Правила жизни».
07.35, 22.10 «Сита и Рама». Сериал.
08.25 «Первые в мире».
08.40, 16.20 «Два капитана». Х/ф.
10.20 «Высокая награда». Х/ф.
11.50 «Ораниенбаумские игры».
12.35 «Черные дыры. Белые пятна».
13.20 «Кинематограф личной искренности».
14.00 «Подводный мир древнего города Байи».
15.10 «Письма из провинции».
15.40 «Энигма. Мизия».
17.35 «Исторические концерты. Великие дирижеры».
18.45 «Царская ложа».
19.45 «Смехоностальгия».
20.15, 01.45 «Искатели».
21.05 «Линия жизни».
23.20 «Клуб «Шаболовка, 37».
00.20 «Гупёшка». Х/ф.
02.30 Мультфильмы для взрослых.

Белсат

07.00, 08.30, 12.45, 14.15, 19.50, 01.10 «Студыя «Белсат».
08.05, 13.50, 21.00, 02.15 «Аб'ектыў».
08.50, 14.35 «Абед». Рэпартаж.
09.05, 14.50 «Даты праўды: 1943–1945. Дзейнасць Саюза беларускай моладзі».
09.25 «Сенсацыйнае зняпраўджанне». Серыял.
10.30 «Belsat Music LIVE».
11.05 «Братка». М/ф.
15.15 «Светам кіруе Бог». Д/ф.
16.10 «Блізняткі». Д/ф.
17.10 «Лютэр». Серыял.
18.05 «Вяскоўцы».
18.40 «Маю права».
19.05 «Давайце разбірацца».
19.30 «Вось так».
21.25, 02.40 «ПраСвет».
22.05 «Закулісны бок расійскай інфармацыйнай вайны». Д/ф.
23.05 «Шчасце маё». М/ф.

ВНЕ ИГРЫ

На «Динамо» – Эдуард Малофеев, на «Тракторе» – князь Витовт

На финише чемпионата белорусские клубы креативно просят поддержки у болельщиков.

Например, 28 октября на столичном стадионе «Динамо» состоится принципиальный матч 26-го тура между соседями по турнирной таблице – динамовскими одноклубниками из Минска и Бреста (первые идут на четвертом месте, вторые – на пятом). Чтобы привлечь любителей футбола на стадион, минский клуб организует масштабную развлекательную программу.

«Болельщиков ждет встреча с легендарным тренером минского «Динамо» Эдуардом Малофеевым, под руководством которого в 1982 году команда завоевала единственный в истории белорусского футбола титул чемпиона СССР, – сообщила пресс-служба минского «Динамо». – *Эдуард Васильевич проведет интересную экскурсию по главному стадиону страны и ответит на вопросы болельщиков. Гости смогут посетить подтрибунные помещения и подойти к кромке поля».*

Кроме того, для детей в возрасте 6–12 лет состоится футбольный мини-турнир по футболу в формате 2х2. Небольшая площадка с искусственным покрытием будет развернута на аллее у главной трибуны.

Запланированы и другие мероприятия. Например, современной белорусской музыкой болельщиков порадует группа Martin S. Будут также батуты, настольный футбол. Организаторы обещают, что занятие по душе найдется каждому.

А вот на столичном стадионе «Трактор» 27 октября встретятся минское «Торпедо» и «Витебск», но там тоже будут сюрпризы для болельщиков.

Этот матч клуб проведет в честь князя Витовта. По этому поводу на арене для любителей футбола будет даже организована средневековая фан-зона: с забавами Великого Княжества Литовского и реконструкцией средневековых боев.

Одним словом, менеджмент этих клубов не спит и старается сделать все, чтобы поход на футбол для болельщиков стал праздником. Осталось, чтобы команды этот праздник не испортили.

Алесь СИВЫЙ.

ТЕМ ВРЕМЕНЕМ

Ассоциация «Белорусская федерация футбола» вновь заявила об интересе провести матч за Суперкубок УЕФА в Минске на обновленном стадионе «Динамо».

Напомним: ранее столичной арене была официально присвоена четвертая категория УЕФА.

Конкурс по выбору стадиона для проведения Суперкубка УЕФА 2021 года начался 28 сентября 2018 года. Исполком УЕФА назовет ассоциацию, которая примет матч за Суперкубок УЕФА в 2021 году, в мае-июне 2019 года.

СУББОТА, 3 НОЯБРЯ

Беларусь 1

06.15 Слово митрополита Павла на Дмитриевскую родительскую субботу.
06.25 «Існасць».
06.50 «Четыре кризиса любви». Х/ф.
08.25 «Кулинарная дипломатия».
09.00, 12.00, 15.00 «Новости».
09.10 «Маршрут построен».
09.50 «Здоровье».
10.45 «Дача».
11.20 «Под ключ».
12.10 «50 рецептов первого».
12.50 «Любовь со всеми остановками». Х/ф.
15.15 «Краіна».
15.45 «Наступит рассвет». Сериал.
20.00 «Макаёнка, 9».
21.00 «Панорама».
21.45 «Письма из прошлого». Сериал.
01.05 «День спорта».

Беларусь 2

07.00 «Все о Рози».
07.30 «Альпийская сказка». Х/ф.
09.10, 21.55 «Тэлебарометр».
09.20 «Большое путешествие». Мультфильм.
10.40 «Камень, ножницы, бумага».
11.20 «Копейка в копейку».
11.55, 00.25 «Кто я?».
12.15 «Свидание с будущим».
13.20 «Близнецы».
14.20 «Свадебный размер».
15.15 «Обмен женами».
16.30 «Умница Уилл Хантинг». Х/ф.
18.40 «После нашей эры». Х/ф.
20.25 «Свадьба вслепую».
22.00 «Спортлото 6 из 49», «КЕНО».
22.05 «Человек-паук-3: враг в отражении». Х/ф.

Беларусь 3

07.35 «Сіла веры».
08.00, 15.50, 20.15 «Навіны культуры».
08.20, 16.05, 20.35 «Гэты дзень».
08.25 «Сем нявест яфрэйтара Збруева». М/ф.
10.00 «Жывая культура».
10.30 «Беларуская кухня».
10.55 «Я хачу гэта ўбачыць!».
11.25 «Размаўляем па-беларуску».
11.50 «Маёр Ветраў». М/ф.
15.20 «Навукаманія».
16.10 «Запіскі на палях». «Якуб Колас: самая прыгожая кветка Палесся».
16.40 «Два доўгія гудкі ў тумане». М/ф.
17.55 «Легенды кіно».
18.35 «Жэня, Жэнечка і «кацюша». М/ф.
20.00 «Суразмоўцы».
20.40 «Калыханка».
21.05 «Побач з намі». М/ф.
22.35 «Сымон-музыка». Спектакль Нацыянальнага акадэмічнага тэатра імя Янкі Купалы.

Беларусь 5

07.10 Хоккей. КХЛ.
09.15 «Фактор силы».
09.45 «Легенды мирового спорта».
10.15, 12.50 «Спорт-микс».
10.25 Хоккей. Чемпионат Беларуси.
12.20 Футбол. Лига чемпионов УЕФА.
13.00 «Большой спорт».
13.45 «Тренировочный день».
14.20 «Мир английской премьер-лиги».
14.50 Футбол. Чемпионат Беларуси. Прямая трансляция.
16.50 Хоккей. КХЛ. Прямая трансляция (в перерывах – «Спорт-центр»).
19.20 Гандбол. Лига чемпионов. Прямая трансляция (в перерыве – «Спорт-центр»).
21.00 Футбол. Чемпионат Англии. Прямая трансляция (в перерыве – «Спорт-центр»).
22.35 Бокс. Прямая трансляция.

ОНТ

07.00, 09.00, 16.00 «Наши новости».
07.10 «Играй, гармонь любимая».
08.00 «Любовь Полищук. Последнее танго».
09.10 «Смешарики. Новые приключения».
09.30 «Идеальный ремонт».
10.45 «Вокруг смеха».
12.40 «Приключения Паддингтона». Х/ф.
14.45, 16.20 «Талент краіны».
17.20 «Эксклюзив».
18.50, 21.10 «Сегодня вечером».
20.00 «Наши новости. Субботний выпуск».
20.45 «Метеогид».
21.05 «Удача в придачу!» с «Евроопт». Дневник.
23.00 «72 метра». Х/ф.

РТР-Беларусь

07.00 «Утро Беларуси».
10.00 «Диалоги о животных. Московский зоопарк».
11.00 «Вести».
11.20 «Добровольцы». Х/ф.
13.00 «Наше дело».
13.10 «Пятеро на одного».
14.00 «Далекие близкие».
15.15 «Паутинка бабьего лета». Х/ф.
17.05 «Выход в люди».
18.25 «Субботний вечер».
19.55 «Погода на неделю».
20.00 «Вести в субботу».
20.55 «Привет, Андрей!».
22.00 «Мы все равно будем вместе». Х/ф.

НТВ-Беларусь

06.25 «Астропрогноз».
06.30 «Возвращение Мухтара». Сериал.
08.00, 10.00, 16.00 «Сегодня».
08.20 «ЧП.by».
08.55 «Врачебные тайны плюс».
09.30 «Большой селфи-тур».
10.25 «Главная дорога».
11.10 «Еда живая и мертвая».
12.10 «Квартирный вопрос».
13.20 «Поедем, поедим!».
14.10 «Воры в законе». Х/ф.
16.25 «Следствие вели...».
17.10 «Секрет на миллион».
19.00 «Центральное телевидение».
20.45 «Инкассаторы». Сериал.

СТВ

06.15 «Анфас».
06.35 «Пища богов».
07.30 «Самая полезная программа».
08.15 «Тайны Беларуси».
09.10 «Минтранс».
10.00 «Минск и минчане».
10.35 «Большой город».
11.10, 13.40 «Черные кошки». Сериал.
13.30, 16.30, 19.30 «24 часа».
16.40, 20.10 «Документальный спецпроект».
20.00 «СТВ-спорт».
22.30 «Секретные территории».

Мир

06.00, 08.05 Мультфильмы.
06.15 «Миллион вопросов о природе».
06.30 «Союзники».
07.05 «Такие разные».
07.35 «Секретные материалы».
08.15 «Любимая женщина механика Гаврилова». Х/ф.
10.00, 16.00, 19.00 «Новости».
10.15 «Как в ресторане».
10.45 «Ой, мамочки!».
11.15 «Наше кино. История большой любви».
11.50, 16.15, 19.15 «Обратная сторона Луны». Сериал.

Россия Культура

06.30 «Адам женится на Еве». Х/ф.
08.50 Мультфильмы.
10.25 «Передвижники. Николай Ярошенко».
10.50, 00.10 «Неуловимые мстители». Х/ф.
12.10 «Земля людей».
12.40 «Научный стенд-ап».
13.25, 01.25 «Живая природа Японии».
14.15 «Класс. Академия русского балета имени А.Я.Вагановой».
15.10 «Первые в мире».
15.30 «Сердца четырех». Х/ф.
17.00 «Сладкая жизнь».
17.45 «Кино о кино».
18.25 «Романтика романса».
20.30 «Больше, чем любовь».
21.10 «Любимая женщина механика Гаврилова». Х/ф.
22.30 «Dance Open». Международный фестиваль балета.
02.20 Мультфильмы для взрослых.

Белсат

07.00 «Студыя «Белсат».
08.05, 21.00, 23.20 «Аб'ектыў».
08.30 «Давайце разбірацца».
08.55, 12.55, 23.35 «ПраСвет».
09.30 «Сенсацыйнае зняпраўджанне». Серыял.
10.35 «Ліс Леон». Мультсерыял.
10.45 «Мадла і Туп». Мультсерыял.
10.50 «Мядзведзік Фантазік». Мультсерыял.
11.05 «Матыльда». Мультсерыял.
11.15 «Букаландыя». Мультсерыял.
11.40 «Цудоўныя поры года». Серыял.
12.35 «Асабісты капітал».
13.30, 00.05 «Акварыум». Серыял.
14.25 «Карона каралёў». Серыял.
15.20 «Шчасце маё». М/ф.
17.25 «Беларускі свет».
17.45 «Над Нёмнам».
18.05 «Зона «Свабоды».
18.40 «Ваенныя дзяўчаты». Серыял.
19.30 «Сапраўдны Шэрлак Холмс». Д/ф.
20.25 «Хай так TV».
21.15 «Belsat Music LIVE».
21.45 «Дазіральнік». М/ф.
01.05 «Пітбуль». Серыял.

ВОСКРЕСЕНЬЕ, 4 НОЯБРЯ

Беларусь 1

06.50 «Любовь со всеми остановками». Х/ф.
08.30 «Истории спасения».
09.00, 12.00, 15.00 «Новости».
09.10 «Арсенал».
09.45 «Маршрут построен».
10.25 «Народное утро».
11.05 «Вокруг планеты».
12.10 «Новости. Центральный регион».
12.35 «50 рецептов первого».
13.15 «Четыре кризиса любви». Х/ф.
15.15 «Твой город».
15.30 «Клуб редакторов».
16.05 «Миллионерша». Сериал.
20.15 «Евровидение-2018». Дневник Международного детского конкурса.
20.35 «Навіны надвор'я».
21.00 «Главный эфир».
22.10 «Наступит рассвет». Сериал.

Беларусь 2

07.00 «Все о Рози».
07.40 «Удачливый Ганс». Х/ф.
08.40, 20.10 «Тэлебарометр».
08.45 «Чип и Дейл спешат на помощь». Мультсериал.
09.35 «Верю не верю».
10.30 «ЖаннаПомоги».
11.30, 23.40 «Орел и решка».
12.30 «Человек-паук-3: враг в отражении». Х/ф.
14.55 «Свадебный размер».
15.55 «Папа попал».
18.10 «Битва экстрасенсов. 17-й сезон».
20.40 «Обмен женами».
22.00 «Спортлото 5 из 36», «КЕНО».
22.05 «Третий лишний».
23.05 «Сыграй меня, если сможешь».

Беларусь 3

07.35 «Святыні Беларусі».
08.00, 12.50, 20.15 «Навіны культуры».
08.20, 13.10, 20.35 «Гэты дзень».
08.25 «Побач з намі». М/ф.
10.00 «Наперад у мінулае».
10.25 «Беларуская кухня».
10.55 «Нацыянальны хіт-парад».
11.55 «Майстры і куміры». Паэт, мастак Сяргей Давідовіч.
13.15 «Легенды кіно».
13.50 «Жэня, Жэнечка і «кацюша». М/ф.
15.15 «Нет тебя прекрасней». Канцэрт ВІА «Поющие гитары».
16.30 «Маёр Ветраў». М/ф.
20.00 «Архітэктура Беларусі».
20.40 «Калыханка».
21.05 «Сем нявест яфрэйтара Збруева». М/ф.
22.40 Урачыстае закрыццё XIII Міжнароднага фестывалю Юрыя Башмета.

Беларусь 5

06.00, 21.00 Смешанные единоборства. UFC.
08.00 «Тренировочный день».
08.30 Хоккей. КХЛ.
10.30 Баскетбол.
12.20 «Игры «на вырост».
12.50 Хоккей. Чемпионат Беларуси. Прямая трансляция (в перерыве – «Спорт-центр»).
15.10 «Спорт-микс».
15.20 «Пит-стоп».
15.50 Футбол. Чемпионат Беларуси. Прямая трансляция (в перерыве – «Спорт-центр»).
17.50 «Спорт-центр».
18.00 Тяжелая атлетика. Прямая трансляция.
19.00 Футбол. Чемпионат Англии. Прямая трансляция (в перерыве – «Спорт-центр»).
22.10 «Итоги недели».
22.55 Панкратион. Чемпионат мира.

ОНТ

07.00, 09.00, 16.00 «Наши новости».
07.10 «Семь нянек». Х/ф.
08.45 «Смешарики. ПИН-код».
09.10 «Воскресная проповедь».
09.25 «Здоровье».
10.30 «Непутевые заметки».
10.50 «Вокруг смеха».
12.30 «Полосатый рейс». Х/ф.
14.10 «Три аккорда».
16.20 «Судьба моя – Беларусь».
16.40 «Ералаш».
17.00 «Бриллиантовая рука». «Рождение легенды».
18.00 «Бриллиантовая рука». Х/ф.
20.00 «Контуры».
21.05 «Профессиональная среда».
21.30 «Клуб веселых и находчивых».
23.40 «Особенности национальной охоты в зимний период». Х/ф.

РТР-Беларусь

08.50 «Горожане». Х/ф.
10.30 «Смехопанорама».
11.00 «Вести».
11.20 «Сам себе режиссер».
12.15 «Утренняя почта».
13.00 «Когда все дома».
14.00 «Наше дело».
14.15 «Смеяться разрешается».
15.00 «Она сбила летчика». Х/ф.
18.15, 21.45 «Непредвиденные обстоятельства». Сериал.
20.00 «Вести недели».
23.20 «Москва. Кремль. Путин».
00.10 «Воскресный вечер».

НТВ-Беларусь

06.30 «Астропрогноз».
06.35 «Возвращение Мухтара». Сериал.
08.00, 10.00, 16.00, 19.00 «Сегодня».
08.20 «Их нравы».
08.45 «Врачебные тайны плюс».
09.15 «Кто в доме хозяин?».
10.25 «Первая передача».
11.05 «Чудо техники».
12.00 «Дачный ответ».
13.10 «НашПотребНадзор».
14.15 «Муж по вызову». Х/ф.
16.20 «Следствие вели...».
18.05 «Новые русские сенсации».
19.35 «Звезды сошлись».
21.05 «Любовь под грифом «Совершенно секретно». Х/ф.
22.50 «Понять и обезвредить».
23.30 «Моя Алла. Исповедь ее мужчин».
00.20 «Однажды...».

СТВ

06.25 «Зеркало». Х/ф.
08.15 «Пища богов».
10.00 «Деревня Live».
11.00 «Центральный регион».
11.30, 13.40 «Черные кошки». Сериал.
13.30, 16.30 «24 часа».
16.40, 20.35 «Документальный спецпроект».
19.30 «Неделя».
23.00 «Неделя спорта».
23.30 «Секретные территории».
00.25 «Соль».

Мир

06.00, 08.00 Мультфильмы.
06.15 «Миллион вопросов о природе».
06.30 «Беларусь сегодня».
07.05 «Знаем русский».
08.10 «Ты – мне, я – тебе». Х/ф.
10.00, 16.00 «Новости».
10.15 «Еще дешевле».
10.45 «Культ/Туризм».
11.15 «Достояние республик».
11.50 «Неуловимые мстители». Х/ф.
13.35 «Новые приключения неуловимых». Х/ф.
15.25, 16.15 «Корона российской империи, или Снова неуловимые». Х/ф.
18.30, 00.00 «Вместе».
19.30, 01.00 «Обратная сторона Луны». Сериал.

Россия Культура

06.30 «Царица небесная. Казанская икона Божией Матери».
07.05 «Минин и Пожарский». Х/ф.
08.50 Мультфильмы.
09.40 «Обыкновенный концерт».
10.10 «Мы – грамотеи!».
10.50, 23.45 «Новые приключения неуловимых». Х/ф.
12.10 «Первые в мире».
12.25, 01.50 «Диалоги о животных».
13.05 «Общее дело».
13.35 Международный фестиваль цирка в Монте-Карло.
15.35 «Весна». Х/ф.
17.25 «Музыка наших сердец». Международный этнический фестиваль.
19.50 «Кино о кино».
20.30 «Женитьба Бальзаминова». Х/ф.
21.55 Концерт Анны Нетребко и Юсифа Эйвазова в Токио.
01.05 «Сладкая жизнь».
02.30 «Хармониум».

Белсат

07.00, 21.00, 23.30 «Аб'ектыў».
07.15 «ПраСвет».
07.55 «Ліс Леон». Мультсерыял.
08.05 «Мадла і Туп». Мультсерыял.
08.15 «Мядзведзік Фантазік». Мультсерыял.
08.30 «Матыльда». Мультсерыял.
08.35 «Букаландыя». Мультсерыял.
09.00 «Цудоўныя поры года». Серыял.
09.55 «Над Нёмнам».
10.10 «Зона «Свабоды».
10.45 «Давайце разбірацца».
11.10 «Хай так TV».
11.40 «Вяскоўцы».
12.15, 23.45 «Belsat Music LIVE».
12.45, 00.15 «Ваенныя дзяўчаты». Серыял.
13.30 «Сапраўдны Шэрлак Холмс». Д/ф.
14.25 «Дазіральнік». М/ф.
16.00 «Доктар Фостэр». Серыял.
17.00 «Закулісны бок расійскай інфармацыйнай вайны». Д/ф.
18.05 «Невядомая Беларусь»: «Касцёл на крыжы» Д/ф.
19.35 «Мова нанова»: «Лялечны тэатр».
20.00 «Эксперт».
20.25 «Я не буду гэтага есці».
21.15 «Студыя «Белсат».
21.40 «От шчасце!». М/ф.
01.05 «Абарваныя жыцці: Наталі Вуд». Д/ф.
01.55 «Зоры не спяць».

www.nv-online.info – электронны дадатак да друкаванай версіі газеты «Народная Воля».

Адрас рэдакцыі: 220030 Мінск, вул.Энгельса, 34а.
Прыёмная: тэл./факс (017) 328-68-71. Рэкламны аддзел (017) 328-66-09.
nvonlineinfo@gmail.com http://www.nv-online.info

Падпісныя індэксы:
63222 – для індывідуальных падпісчыкаў,
632222 – для прадпрыемстваў і арганізацый.

Заснавальнік і галоўны рэдактар Іосіф Паўлавіч СЯРЭДЗІЧ

Паколькі ў рэдакцыі няма магчымасці рэцэнзаваць і вяртаць нявыкарыстаныя матэрыялы, яна пакідае права ўступаць у перапіску за сабой. За інфармацыю, размешчаную ў рэкламных аб'явах, рэдакцыя не адказвае. Могуць друкавацца матэрыялы, у якіх пазіцыя аўтараў не падзяляецца газетай. Пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі сродку масавай інфармацыі №947 ад 6 студзеня 2010 г. выдадзена Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь (пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі №224 ад 6 сакавіка 2000 г.). Надрукавана ў друкарні дзяржаўнага прадпрыемства «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». ЛП №02330/106 ад 30.04.2004. Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Падпісана ў друк 25.10.2018 у 17.00. Аб'ём 4 друк. аркушы. Тыраж 22 705 экз. Заказ № 3726.